1.

5483. SK

17 Iul. 98
w Grodnie

Mci Panie Chorąży Sanocki
Mnie Wielce Mci Panie Bracie

Wczoraj na list WMMci Pana sobie już consemiodrei
oddany respondere niemogłem, dziś tedy exe:
quor [illegible] cum illis addens nihil w sprawie
JMci X. Starszym comendy [illegible], który in
rectificatibus [illegible] tenax zgoła [illegible]
niechciał cedere [illegible] meo, tylko tej WMci Pan
teraz mieyszym [illegible] [illegible] przez [illegible]
do lenire terra [illegible] dochodem [illegible] zo
castari [illegible], subsequenter [illegible] inter
[illegible] tej się poradzi sprawie [illegible] [illegible]
[illegible] a służy WMci Pan [illegible] wczorajsze
Do [illegible] Dolnośląska Pana [illegible] do przytej [illegible]
rzeczy [illegible] pisanie, a za [illegible] - [illegible] tego
zgodnie [illegible] od niego [illegible] expediti
Do [illegible] [illegible] mam [illegible] [illegible]
WMci Pana o same originały czasu z [illegible]
[illegible] naszego. Za [illegible] [illegible]
na [illegible] [illegible] [illegible] WMci Pan [illegible]
[illegible] [illegible] affect WMci Pan sobie
[illegible] [illegible] na [illegible] [illegible]
WMci Pana recommendując zostawam

WMMci Pana Brata y
Brat mój z swoią [illegible] [illegible]
[illegible] się kłania [illegible] WMci Panom
wielki sługa
[illegible]

2. 2

Mon très cher frere

Dospedł 11 aug 958

Nro. 34.

Odpo: 11° D° D°

Dowiedziawszy się z Bracistek ustanowł podroż swoią do Petersburga sama dla widzenia się z nim bym zechciała gdy by entrevous soit dit miała bym za czym podroż odbyć, ale y na życiu mniey zabrakniało niech tu nie dziwi Bracistka że przed 14000 Tł: na St. Jerzy odebrawszy niniejszy nie mam ale gdy Brat nas wiary to złoże obligi postroconey za arendę przeszłoroczney siedm tysięcy Tł: zawisłey Panu Copiawskiemu siedm tysięcy się mnie zostało 2 tysi y podroż tak znaczną odbyłem y od St. Jerzego wyrzuciwszy kilka niedziel mieszkania wielkiey dziey dawney roki na audolfiel nie przeciwstawiąc się wiele kosztowała, ostat- furaż na tyle y wszystkiemu wiele zgromadzko nie miało, ta moja explikacyja nadesłana na dawny statek tego bo sam dnasz Bracistka na wiele rzeczy gdy komu na wszystko ciągnąć trzeba, sama zabawa za 2000 tysięcy wiosna, niech się dziwi ten affektu Bracistka to nadzieja Boga że winey nigdzie dostać nie można chiba na londyn

Biblioteka PAN CENTR. BIBLIOTEKA Polskiej Akademii

á yakka by sý znalúc mogła chor drobna bez niemocy ysoby w
domu bo dobrzy nie miałem otymże wszystkie á procedu
rosciż y formuły drogi kopitoś, taka to bida dobrzy ludzi
Iż ulga znayditz ty w obcem Brocitzkim dworze daiszam

Sługa Dobrzy ubyszna

J Aloysy Fa 93
Zandtholza

34.

Do Platera d 23. Aug. 99

9. 4

Jeszcze w Roku przeszłym miałem honor pisać do JWWCP Dobr
z prośbą o udział swiatła y zaradzenie
w Interesie Jmienniczkich
onemu, ale ten bez dojrzenia do Rąk jego był mi wrocanym. Teraz ba-
wiąc tu dotąd z Żoną z powodu Jey słabości po połogu, gdy z kommu-
nikowanego mi z informacyą Listu JWWCP Dobr do WJP Olendzkiego
go pisanego wyczytałem ofiarę JWWCP Dobr nie tylko udziałem swia-
domości w Interesie Jmienniczkich y pomocą chcesz nas wesprzeć,
ale nawet chcesz wynalezć środki przez które bysmy do realney
possessyi tego maiątku przed opłatą Summy przyjść mogli, Tym owiadcze-
niem poczagnieny wraz z Żoną do nieobecnowey JWWCP Dobr
w dzięczności radbym sam nawet pospieszył do Domu Jego, gdyby
słabość rzeczy Żony mojey, brak Paszportu w tamte strony, y zamiet-
zenie w uzyskaniu onego, niebyły mi na przeszkodzie. ~~Widząc~~
~~niemożność Woley tey niemożności rozumiem za tapę~~ W tym przypadku
stosuiąc się do woli JWWCP Dobr w Liście Jego wyrażoney upro-
szeniem na moie miejsce Przyjaciela Naszego WJP Olendzkiego
Kollerskiego Aptekarza y Sekretarza Gubernialnego Mies. szczególny
od Nas Plenipotencyą dawniey umocowanego, ~~Jeżeliby go pobrudzi~~
~~w opiekę Interesa Nasze Jmienniczkie~~ Listowey swiatłu y charakte-
rowi polecaiąc w opiekę Interesa Nasze Jmienniczkie, mam honor
prosić JWWCP Dobr ażebyś Żonie Mężowi w udziale wiadomości
pomocy y stanowieniu około rzeczonego Interesu tak raczył za-
wierzyć y zaufać iak nam samym. Uczynnosć y Laskę Jego bę-
dzie dla mnie z Żoną nowym wdzięczności zadatkiem

CENTR. BIBLIOTEKA Muzeum Akademickie

Etey obligacyey ktorey mamy y chcemy bycz z Salygrodu
mens. Naszym wiesłowczanom do Vstugowania Pana Idź Zteż ich
Principal. Jednicyey ktorey Dobrodzicia. Jakich Prawdziwy
ad acta Laskawego swoiego & Ingrossowad Jana. Vrzednie
exhibita nomine meo et totius exhibitoris Familiid. A gdy
się regulicz In antecessum Zaszłych do mnie Dni Listow.
o ktorych Pan namienialy o Konwencyey naszey Domo
wey, o ktorey takowey teraz słychnie Emuchcacich Zyska
Jachatem Zwilne. Za Compellacyą Dni Podstarzego Nad.
do Rosi. y dnia stanowtem 4ta Julij. Inssa Pan Chorązy
Koronny wchodzi: stanowł. 5ta Julij. maiąc ad Latus Swem
pro Consilio Jnssego Pana Karwowskiego. ktory. Dni Johnston
: ale nie wczesztym naszy translatyą Dokumentow
anidrzeczym Polazalismy translamenta ektorstwa naszego
a tak Do prolubowania. Konkludowali: Że tak maiących
Prawdziwych sukcessyi naszych nie tylko trybunał. ale
Porta Jasper: probare niemoge. Przyszliśmy Zatym
Juncto amoris Sensu. do. VBynienia Plenty alias
Konwencyey miedzy nami. ta 7ma Julij. napisana
y Przysiężnych Podpisana ktorey. Copiam
Posyłam Jey Panu. a Sam autentyk. dla Polazania Prze
Dni Dowojny Przyszły. Postanowionych y Zawartych
naszym tymczasem

Biblioteka Jag.
CENTR.
BIBLIOTEKA
Nauki Akademii

~~Ano~~ Jeszcze Jachaticzowy ~~Ksi~~ Z adiunctum Listy
do Waszmciey Szego Krola P. Jeymy. Jako Do Krola
Jmc. Prymasa Ktorych Posłtami I Copias a gdy Krol
Jać Sam to Powtornie ~~swoim~~ Szwicmy. Listownemi
Compellacyami animuie nas abysmy. Za Interpozycyą
Panstwa Zabral ſię ad uestia Pauſ. Co Rzecz Zadrzy miarą
Stan niemoże Ex ratione. Że Xiążąc Kanclerzyna Ex
sua Persona nulla actiuid Xiąże koniuſty tagle. n° est
actor Xiąże Heroninn, Minorennij Krol. Sam Jń
Lubo Tutor Xiąże Wiśn. ale Hs. Tutella może
w Cudzym Państwie nieć Primatalem Conſideracyą
tionem Vnaſ Zaś o Ziemſkie Dobra. Hanc tutel
lam Vetus Jus et Justitia Jednąg abysmy. oppre
hendowali Magnaliq. rozkazow Państkich. Domo S
Partykularnie Xiąże Chorąży koronny Xiąże Lipskiem
w Sensu że per obſeruantiam Maiestatu. Techcę
my Słuchać Propozycyi. Zadnych nieprolubuie
D. kumentow od nas. y to Expreſſum. Że takowe
mniemana Complanacya, niema Prediudicare Wy
danin Chwile Jako y nasza sonat Conuentie y
Czas aby Krol Jm Jako naiwyższy

arr.ipere raczyć. benè Encadeatum et Expressum
Do Skonczonych takowych Rachyn ad.in.em Dacyn
skrypcie.y Do Expedyowanych Listach. gdzie Julij Jache
l.Jsmy do. J.W. Xcia Lit.ego. uczynili Smy Dlenan
relationem. Pokazawszy ostatnie transakcye nasze
Copiam Listu. Pisanego. od. Jm. [illegible]
do [illegible] Listu. y do [illegible] Listu. do [illegible]
[illegible] Posłan. Ten List Expedycie do [illegible]
reska Powracaiąc do Lelna, a tak do W.mci Pod
[illegible] Lelna [illegible]
[illegible] Pisze 2 Lelna do.
[illegible] Po Expyrazeniu takowey Expressy
Przystępuie ad actum Laskawey Domowi Nasze
mu ku Dobrodzieia Deklaracyey a hoyney Za
konkludowania Jurysdyczney względem ob
igcia Dobr Rusich. Delivet. List do tegoż.
Postaiąc Oprakam mci Dobrodzieia. abyś
ea qua Potes diligentia et [illegible] tu
Domowi nasze mu raczył nietylko apprehensiom
ale naturali Possessiom Przy Podaniu Pisma
Vrzędy.

Kurtzowy Instrumentyadicia
ccia Komissyi. Oppressyi Ludzi
Dom a Obrogan. do Exekucyi

Dobr Ruskich Niewola siedzieli. Romanowa Kopyści Sukces
Pomyślny Przetrząsanie Kuczyniło. Starannie oraz do nas
Szlę Pamiętny Regulowaniu Konwencyey Letowy Spondemus
Jn omni Puncto et Clausula firmiter Latrzyma Nowey.
Zupełnego Byli stateczne darowy. Jakiemkolwiek Jeh
Pozwa Jkamjestan Przymuszeniu Stanowiąc dobrych aby
tak co opisała Conventio. naszego Proportione Kupienie
Jenia Jurata Executor. et scriptor Latrzepisiał.
Niemam obiecowania Posyłamy Przy Delwetu. ateh
pro ma Augusti Jako niżli Prawo ante terminum
Ztam 7bris. maiąc Precedere Przez Jenerałow Do Dobr
Pomienionych obiecowania. że że Dekret Ojcie
anie-zenia. Dobtadaiąc attynencye. Do Przyczyn
nych Samych Dobr y dy. Convent obiecowania atty
nencye fundum Pilnować będą tak się nam Edu
y dzy do Leodzy. Posyłaiąc też. bytobyto Jnfinitum
opus. aż dalsze teraz od Chowanow. Dobra. y te Na
lezy do Podania Pomiewaz stante Litispendencia
y Po zaszłych Delwetach uzerowane Sumami Dobra
Jej tedio bardziey rozumiejąc ma że to Violenta
Jnstrusio non autem actualis a Natura Posesio.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA CENTR. BIBLIOTEKA

Dowody Prger Jeneralow ogrodek Prky Stronie Klachue ob
ucieczenia bydz na Sameym Dohrodzieia wabysie Labe
stato Prawu. sine. villa obiectione Ney Zas Prky Vrzedn. Ja
ko naturales successores ospystowa ofs Gnsimut et Jeme
ofchamiachem. Zechcemy do Zaiazdow. Stuchy Ney y
Dohr Na zmuchi. Rzeczych. do Exorzyst appechendo
terminum Exhuczey. uffelkie Lubiech y datethi
Czynimy validi. Sprzedparatuia. Prky nieuatay Krowi
Lubi. chcemie ad Hunc actum Rzeczy. teraz pro Mte
augusti Kozdy. znaf Zobiechczeniem Et Sorte sua Jone
rator Ney sytamy. Jchar Exf Panowie Exhedniy ante
Ipsam Edenti onem mey y Prled Jamym Polanien
Jeneratow Maiy wystac Lubie ad Bona Jure Victo
rem aby Zadnego nie Bymie Debeton sprzeciwien
stwa nie tychcie niewazyli Bronic ale Bazdey sine
villa offensa. Szlachty. Prawa Postuszeni by li y temu
dubiechcz Czynili. y bez natalich Mte Przeciwnych.
transgressorow. Prawa. Nulla restat Edenti o tych.
Capitalis Polnen. Gt yby. Zatym. Jacente Hunine
Prky Zasce Principaliter Sam Pana. gdy te adnanuf Dosta
nesie Dobra. Jurisdicie Polane. Podtez umowy nasey
Zeszlemy Komissarzow dla obiecia y wsthythien Nego
Tamaniasie doras. stosuiesie do Danych Exyeresion
ostatkowych terminach. y Czynic Zobie

oytchenie sub Cruce nomine tak owe Zostaie Dobra
dla Postakenistwa y hoge. Poddanstwo maią mieć y Znac
Za Pana.

Ad S. Nicolto mi by dnie wosobliwey u Ich M.ci Dobrodzieiu
uminadwerfuey. Zesto to niby. z Tak Dike Propozycyą
tanquam ad Laterem et scientem Jura. Potrzebuie
tak maią Ich Confilia. Jnterrogowali Jak Panowie Sat
ronowie.
Judicimus Delnay magna.
Confilio Ich M.ci Panu Stape.

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA

Termina Lista Pisanego do
Imp.ra Wdy Witebskiego Ao
1737.

Wielmożny Mi Panie Komornikie Mirski
M W M Panie y Kochany Bracie

9

Żądany przez W Mć Pana Edyguirowski Zekret, a z okazyi Folwarku Stiporowiec Jemu potrzebny, rozkazałem wyciągnąć przesyłam.

Krupkość czasu dla trudnięcych mnie okoliczności abandiey nieułożone iszcze Interessa zupełnie informacyą dać na tameczne Kontrakty niepozwalaiąc przyszłą iednak sposobność ze coś stanowiącego ułożyć nie zaniedbam

Archiwum Nauk Tow. Centr. Biblioteka Muzeum Akademii

Listy Pana

Brzozowskiego,

Archiprezbyterskiego w Szkłowie.

2.

7 10

Jasnie Wielmożny
Mści Dobrodzieiu

Naypierszy zaraz po wyiezdzie WMPana Dobrodzieia Porty, doniosłem WMPanu Dobrodzieiowi owey tluch tutey: tych transakcyach; Drugą nie maiąc czego donosić, nieśmiałem częstym WMPana Dobrodzieia skommodować listaniem, pod czas trzeby zaś, kiedy się nayście zawsze bo in spatio potrzeby transakcye niebytem tu przytomnym, bom był na kilka dni zbieg: na Jarmark do Zolwy dla kupienia niektorych sobie rzeczy. Ażeż iuż od innych Jchmciow ieszcze WMPan Dobrodziey informowany o Woiy: Kim, Wiesia teraznieyszey Porty to tylko wydaie się mi za Starosta Felbirski etym się oświadcza, że ob-

Archiwum TSP
CENTR.
BIBLIOTEKA
Nauk Społecznych

Neybliższy Sukcessyi, lubo ma, Sobie tylko, od Jmści Dobrodzieia
zapisany, chce się z WWm Panem Dobrodzieiem kompenso-
wać, upewnił mię zaś Jm Pan Morzański Sincero Verbo, iakoby
Jmści Dobrodzieiowi miał dać Jm Pan Starosta assekuracyą ta-
kową, że za doyściem tych Dobr, y wydzieleniem ich pewnych
in partem Sui, ma ustąpić iedney maiętności iaka się Jmści
Dobrodzieiowi podobać będzie, ato niby dlatego żeby z WW
m Pana Dobrodzieia in futurum mogł ukontentować. Com
tedy słyszał od wyżnamienionych Sobiepanow, to wyrażam
WWm Panu Dobrodzieiowi. Zaniesiona iest oto iednak
Jmieniem WWm Pana Dobr.a Protestacya w Grodzie Wi-
-lenskim, bo w Trybunale nie życzyli Patronowie, żeby
przez ogłoszenie się z nią publiczne nie zalterować Jmści
Dobrodzieia, a WWm Panu Dobrodzieiowi zaszkodzić [illegible]
Ratione zaś Interessow zleconych Mi od WWm Pana Dobr.a
w Trybunale, takowy czynię Remonstracyą. Sprawa
z Dominikanami Druyskiemi zeszła iuż teraz z tego Try-
bunału w Dylacyach, ato widząc Dominikanie wielkie

Sam

Starania y Promocyą JMPana Starosty Sulbinskiego, ktory y sam
bywał co kroteck na sądach, obawiali się niepomyślnego
Sukcessu, y dlatego z Swego z aktoratu zarywali Dilacyi
będąc iż Spe pomyślniejszey in futura Iuris. Co ieżeli
złego iest dla WMPana Dobrodzieia, bo przez ten
dzień nie trzeba będzie płacić Prowizyi aż do finalney
Expedycyi. W Trybunale zaś Koronnym nie przyszło
do Skrutinium Iuris ponieważ JMPan Sędziowie Czem
Submittował się ze wszelką Fawacyą tak do niecomy-
na terminie JO Starcina Kasztelany abutring Dnia
Sobie z JMPanem Stolnikowiczem a spekulacyą, iako z
y do zupełney wrzetelności z nim pokaże będzie Winny w Sa-
my, dolacyi, in vim Decreti dał zabaw JMP Sędziowie
Kotych Pięset JMP Stolnikowicz. Dowy na dzień
Stymi iuż według woli WMPana Dobrodzieia Sprzyjo-
ne, y przez JMPana Burgrabiego Koronnego, bo
JMPana Stolnikowicz, iak Dziedzic z tych dawnych po Wyiściu
WMPana Dobrod. niemasz dotąd. Co podawac Oyczy-

Stolnikowicz

iesteze Wm Pan Dobrodzey pilnarat, Mc bede ie miat u siebie
do Przybycia Wm Pana Dobrodzia. Ale M. Regimentary
Zawiesty sie Litka dni w Kominie/gdzie y Xiąza Jey M. Mar
ka przez dni trzy bytat, poiechat wczora tydzień do Slira
wydawszy setkim chorągwiom ordynanse, aceby dla bronie
nia Slucka y wszystkich Dobr Jey Mciskich od Zaiazdow
Scigali sie pod Slucek, takze y do Pana Sieniutkowi Litt.
z pewnim Regimentem, ktory gdy tylko dnia 8. Januarij
ze Kominskie powtug Prawa wtym czasie ten Regiment
maią Lustrowac, nagniewat tym bardzo Xiąza M. ktory powie
dziat, ze Ja za to odpowiem, a Wm Pan iak nie Stanies na
terminie wordynansu wyrazonym, to Laur Nattzetae.
Na Zawtra Stychi przepraszat Xcia Sieniutke y aceby tego nie
wspominac, czasu po piciu mowito. Jednakże to Hetmanowi
nie podobato, ze tak wszyt Lauderum czyni. Ale M. Gospodyni
dnia 9. Stycznia z Regimentem do Mtu Mirskiego Podia-
chiego ktory dotąd w Zabinszczach rezydował wyiechat
z tego miescu y bardzo oto cyrapat. Jakoz M. Woiewodzi

L. S. J. C.

Après l'arrivée d'Auguste III. à Olina, située près de Dantzic, on a chanté le Te Deum dans toutes les églises au bruit du canon de la ville. Le 26. Juillet au matin le Feld Maréchal de Munnich alla chez Auguste III. avec les seigneurs Polonois qui demeuroient à la Ville et auxquels il avoit envoyé des ordres à cet effet, là Le comte de Vratislau Ambassadeur de l'Empereur, et Le comte de Levenvold Ambassadeur de la Czarine, proposerent aux seigneurs Polonois de se ferments. Le Palatin de Masovie, et L'Evêque de Rosko voulurent y faire quelque changement, mais ce fut inutilement, ils furent obligés de le signer selon la forme, à l'exception du Comte Sapieha Staroste de Mereck et M. de Rogalinski Juge de Brandt qui soutinrent pendant deux heures les menaces et les attaques les plus furieuses et qui demeurerent fermes dans leur refus. Les Ambassadeurs de l'Empereur, et de la Czarine, les tenterent par toutes sortes de moyens, mais voyant qu'ils perdoient leur peine, L'Ambassadeur de L'Empereur dit haut; Vous vous en ressentirez, Messieurs, et Vous verrez les consequences de votre refus obstiné; ensuite se tournant du côté de M. Le Feldmaréchal Munnich, et de Levenvold, il les pria de bien marquer ces deux seigneurs: on fit de nouveaux efforts pour ébranler leur constance, on leur promit enfin de les élever aux premières dignités du Royaume, s'ils vouloient signer le serment en question, mais ils refuserent encore ces offres; de sorte que les Ministres présens commencerent à considérer la constance inébranlable de ces deux seigneurs; cette scene étant finie L'Evêque de Cracovie dit en déclarant que ceux qui s'étoient soustraits et qui avoient prêté le serment, étoient admis à baiser la main de L'Electeur, que pour ceux qui n'avoient voulu signer, ni prêter le serment, ils pouvoient aller où il leur plairoit et qu'on leur donneroit même un passeport pour se retirer auprès du Palatin de Masovie; des seigneurs après avoir baisé la main [illegible] eurent à dire, mais cet le Comte Sapieha [illegible] montrerent à-

a Dantzig, environ une heure apres on leur envoya a chacun
separement Vn officier avec une garde Mosquite, comme il etoit
deja tard, et qu'il n'etoit pas possible de les conduire le meme soir
hors de la ville, on mit la garde environna leur demeure
de tous coté; le jour suivant il vint chez eux plusieurs senateurs
entre lesquels etoit L'Eveque de Culmo en leur representant le danger
extreme auquel ils s'exposoient, que s'ils ne prenoient point ce
serment, l'on les conduiroit sans doute en Syberie; ils repondirent
qu'ils etoient prets a subir les dernieres extremitez et que ils se feroient
toujours gloire d'estre la victime de la justice et de la liberté;
et ayant mis ordre a leurs affaires domestiques on les fit monter
tous deux en carosse le lendemain, Vn officier Mosquite monta
aussi avec eux; Vn autre environna le carosse avec
quarante six soldats Mosquites, et on les conduisit ainsy comme
des criminels par toutes les places publiques, ce qui attira la
curiosité des habitans de Dantzig; ils s'ecrioient,
voyez combien ces deux seigneurs souffrent pour la
justice et la liberté; dans cet intervalle Mr. Malakoski
staroste d'Opazyn vint a eux peut etre pour les persuader
de signer ce serment, il demanda a l'officier Mosquite avec
etonnement qui etoit avec ces deux seigneurs dans le meme carosse
par l'ordre de qui il les amenoit, il repondit que c'etoit par l'ordre
de Mr Le Feld Marechal Munnich, ils demanderent alors
a Mr Malakoski s'il etoit en la liberté qu'ils voulussent
proceder a la Diette, il repondit que chacun de son parti
pouvoit aller ou bon lui semble, sçavoir qu'on ne vouloit arrester des
gentilhommes que on vouloit obliger par force de preter un
serment, et que le refusoient, la memoire des pacta conventa
que Auguste III avoit juré d'observer etant encore toute fraiche
ils luy dirent encore ce qui nous arrive aujourd'hui
pourra vous arriver demain, est ce la le fruit de la parole
que on nous donna hier, est ce la le passeport que on vouloit
nous donner pour retourner chez nous, la douleur ne
leur permit pas de dire davantage, etant deja arrivé a mg
Scholand Bourgmestre de Dantzig les officiers voulurent les conduire
plus loin, a peine purent ils obtenir d'etre chez le S. Tesi
a Scholand; la dans environ le couvent on ne permit aux

de leur parler. Sur le soir ~~Vint~~ L'adjutant General de Mr Le
Feld Marecgal vint leur declarer qu'ils etoient libres de
leur arrest, en les priant neamoins de se trouver le lendemain
matin chez Mr Le Comte de Munnich; y etant allé apres leur
avoir fait quelques excuses, il leur proposa jusqu'a trois fois
de signer le serment, ils repondirent a chaque fois qu'il
leur etoit impossible, d'autant que ce serment ~~etoit~~ etoit contre
leur conscience, et qu'ils ~~declareroient~~ declareroient qu'en le faisant
ils declareroient nulle la Veritable Election faite par
toute la Republique assemblée, qu'ils ne pouvoient
pas declarer infame celuy que toute La Republique
avoit elevé sur le Trone par ses libres suffrages, et
qu'ils ne ~~le~~ signeroient jamais ce serment meme
au peril de leur Vie; Mr. Le Feld Marecgal leur dit,
Messieurs je vous propose de moy meme la signature du
serment, je n'en ai receu aucun ordre de personne;
etant retourné a Dantzig, plusieurs seigneurs ne cesserent
de les solliciter par ~~ce~~ leur promettant les premiers
Employs du Royaume jusqu'au depart d'Auguste III.
n'ayant pu reussir, ils admiroient leur grande fermeté
Et que quoy qu'ils fussent libres depuis quelque temps, ils ont
cependant eu beaucoup de peine d'obtenir un passeport,
et Leurs plus fidels amis les ont avertis conseillé de ne
point sortir de la Ville, parce qu'on avoit dessein de les
enlever en chemin; Les Generaux saxons et Moscovites
ont pris une note particuliere de leurs noms, et de leurs
terres, qui sont ravinées de fond en comble; quelque
temps apres les memes seigneurs qui avoient signez le
serment ecrivirent ~~encore~~ deux lettres l'une au
Souverain Pontife et l'autre a la Czarine, mais le
~~Et~~ les Deux autres seigneurs ne purent etre obligez
de le signer ni par promesses ni par menaces

La lettre adressée au Souverain Pontife contenoit qu'ils prioient
Sa Sainteté de Reconnoitre Auguste III Electeur de Saxe
pour Legitime Roy de Pologne, en la suppliant de leur
accorder Sa Benediction apostolique; Celle ecrite a
La Czarine portoit qu'ils remercioient Sa Majesté Imperialle
de sa gracieuse protection, et d'avoir deffendu avec tant de zele
La Liberté de la Republique, en faisant entrer ses troupes en
Pologne, et qu'ils la prioient de ne les point faire
retirer que ~~le Roy~~ Auguste III ne soit bien affermi
sur le Trône de Pologne, l'assurant que la Republique
n'oublieroit jamais un si grand bienfait, en observant
L'alliance contractée entre Sa Majesté Imperialle, et la
Republique; qu'ils declaroient aussi Le Roy Stanislas Ennemi
de la Patrie, selon la Confederation de Dendmir, et les Dietes
des années 1717, et 1718, en promettant de faire tous leurs efforts
~~pour~~ pour reunir tous les esprits, et qu'ils ~~prioient~~
prioient Sa Majesté Imperialle d'obliger Leur qui
tenoient encore le parti du Roy Stanislas de se soumettre
a Auguste III, même par la force des armes

Archiwum TSP
CENTR. BIBLIOTEKA
Monum. Academica

ex f. 3.

Excerptum cujusdam literæ ad Scriptã ad residentem

Commodo captato tempore, per literas ~~meam~~ præsentem, meam transmitto submissionem. Et quamvis tam diu ocio dedicy, meritõ inertiæ, attamen non negligo visa, et audita deferre seu ... re Dominationi Vestræ. Post Adventum Ser. Augusti 3. statim ex mandato, in omnibus Ecclesijs cantabatur Te Deum laudamus penes resonantiam Tormentorum: JH. D. Feldmarschch. 26. ubij mandavit omnibus DD. Polonis, quateng mane comparerent apud ipsum unde simul discesserunt Thiam ad Serenis. Regem. ubi JH. D. Comes Wratislaus Cæsareg et JH. D. Leuvold Moschouiticy Legati proponebant, juramentum DD Polonis ad quam proportionem JH. D. Palatinus Mazovid, Episcopus Plocensis et Thesaurarius Regni attoniti expectularunt meliorationem juramenti. ~~Super~~ quod, post concertationem factam subscripserunt. excepto JH. D. Sapieha Capitaneo Merecensi, et MD. Regalibus ob dubiedicce Moschoventi, qui toleratis omnibus impetitionibus, et minis JH DD. Legatorum Cæsarei, et Moschoviticy planè duabus horis durantibus, ad ultimum objiciebantur ipsis exquisita mendacia propter terrorem. Verum visis ipsorum posteribus imperterritis JH. Wratislaus publicè dixit: Videbunt DD Vestris futuras consequentias, et convocatus ad JH. Leuvold, et Minich, rogo hos duos Dominos notari. Insuper alterum apponitur ipsis rarij honores, et Fortuna, quibus promissis mollificabantur constantia ipsorum non poterat, quam Constantiam omnes Extranei Ofidelistæ mirabantur, publicè clamando: duos hos Dominos veros speculatores virtutis. His peractis advenit Episcopus Crac: cum declaratione Thorno: quod, qui se subscripserunt et juraverunt ad osculum manus admittentur, his verò duobus nolentibus permittitur liberum arbitrium discedendi, quocung vehint, etiam, dabitur ipsis salvi conductus, et ad Dnum Palatinum Kioviens. Illicrgo juratis post osculum manus Regiæ remanserunt in prandio apud Regem, exceptis his duobus, qui retro sedarum ad residentias suas reversi sunt. Statim intra unius horæ spatium missus fuit

Officialis separatus, adquem libet exhis Dominis cum Moschovitis. Et
quia jam advesperascebat, impossibile erat discedere, circumdederunt
vitas undiq; residentias ipsorum Senatorum, etiam et ad fenestras. In crastinum vadij Senatores (etiam et [illegible] Procentis) adventabant cum per-
sonis, ne ad intentum suum properent, meliq ut satisfaciant vo-
luntati Regis in expletione juramenti; siquidem manet ipse via in
Liberiam. Respondemunt, velle se esse victima justitiæ et libertatis.
Postea facta dispone particulari Dominorum suorum consenderunt
Rhedam ambo, cum quibus simul et Moschovitius consendit Officia-
lis. Secundo verò circa Rhedam hinc inde cum 46. Moschovitis segrega-
tur. Et sic ducebantur tanquam criminalistæ non privatis plateis, sed
publicis, per ipsum forum. Magnam concitavit compassionem in
hominibus tale spectaculum intuentibus. Aliqui clamabant: Ecce duo
Domini quantam oppressionem patiuntur propter libertatem, et justi-
tiam. His jam in [illegible] obviavit Illd. Matachouski Capitaneg Podoli-
ensis volens forsan sponte discedere ad illos cum perturbatione, et sic ad-
mirabundg et attonitg interrogavit Officialem existentem in Rheda. est
ne aliq mandato hos duos Dominos ducit secum. respondit. [illegible] mandato
Felt Mareschalli. Hi verò Domini allocuti sunt eundem Capitaneum,
talem ne Dominationes Vestræ procurarunt libertatem? quod Nobiles
volentes invare sub custodiam accipiantur, cum adhuc facta conven-
ta in recenti sint memoria? Quod nobis hodie, vobis cras evenire potest.
talis ne effectus Regij Verbi hesterna die nobis in conclavibus appro-
missi? Iste ne est salvg conductg ad propria? plura verba dolor prohibe-
re non permisit. Cum vero jam pervenerunt Sottandiam in suburbium
Civitatis, volebant ulterius ipsos ducere; vix tamen impetrarunt sibi de
residentiam apud Jesuitas Sottandiæ. ibi ergo infra et supra eorum cubicu-
la sunt locati, nullusq; hominum fuerat admissus ad visitandos ipsos.

B

Vespere jam ipso venit Generalis Adiutans, ad D. Felt Mareschalci dec
nuntiando jam esse liberos ex Arresto. simulq expostulando, ut cras mane
comparerent apud D. Felt Mareschalc. Ad quem cum mane venerint,
statim facta excusatione, proposuit ipsis per subscriptionem iuramenti,
ad quamlibet propositionem, reponerent cum impossibilitate subscripti
onis, nam esset hoc cum onere conscientiæ annihilare veram, ac liberâ
cum totâ Republica factam electionem, et approbare sine lege peractam Pra
gensem, calumniari hunc quem totâ cum Republicâ collocarunt in Thro:
no liberis vocibus. hoc facere etiam cum discrimine vitæ impossibile, eti:
amsi deberemq iterum sub custodiam accipi. Ad quod respondit D.
Felt Mareschalq. Avertat Deq, ex meipso hoc tantum propono, non ex
aliquo mandato. Postquam autem regressi sunt Sedanum non cessarunt
Aulici quotidie visitare eosdem ubq ad absessum Regis Augusti cum
variis declarationibus honorum et fortunarum, sed tamen semper
ipsorum constantiam animadvertebant. Et quamvis nunc existant in
libertate per aliquod tempq expostulando sibi salvum conductu, ad propria
quem tamen haiteng habere non possunt. Interim tamen boni Amici per
tinentes ad consilia, promonent eosdem, ne moveant gressum ex civitate,
utpote sic privatim debent accipi, ut nullus sciat de ipsis. Et jam etiam
permanent in civitate. Officiarij autem Saxonici, et Moscovitici bonum
Dominorum Nomina et bona connotarunt. Sperandæ est in bonis ipsorum
summa ruina. Iterum literas ad Summum Pont. ordinatas omnes ne jura:
ti subscripserunt, pariter, et ad Imperatricem Russiæ exceptis his duobq
Dominis, qui nec persuasionibq nec promissis flecti minis potuerant superari. Ad Summum Pont. scripta Epistola hæc essentialia continet. nimirum
rogando recognitionem, et benedictionem Serenss. Aug. Ad Imperatri
gratias agendo pro prestatione libertatis, et transmissione exercitus, vi
ejusm etiam expostulando, ut eousq commorentur hic copiæ, quousq

non stabiliatur Rex Augustus in Regno, cedendo Reipublicam manere
gratam istis beneficiis simulq; approbittendo se Pacta servaturos. Regem
Stanislaum pro hoste Patriae habituros secundum confoederationem Sandomi-
riensem, Et comitia Varsaviensia Anni 1717. et 1718. Partem etiam
ipsi adhaerentem ad unionem adducturos. ad ultimum progando,
ut in ectiam hanc partem ad subiectionem Augusto subeat compellere

Akademia TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Nauk

arst pro tuo meo presenty.

Expedycya Drumtd z nay dnie mię w Chełmie sub data 2da 8bris
do ręk dla wielu pilnych interesow zbiegłe ad [illegible]
[illegible] gdy mi należy [illegible] [illegible] khrzich nay
gtę przy respekcie przyimuie [illegible] ia primam indolen
cyi mey że za przyczyną mojej [illegible] [illegible] Jana Gasparego nie ieist ad plenum Gwarunt. Dlatym
mi ią zdało khra w [illegible] literaliter doń
czytelnie wana była y owsze z nim ommi Leuenstei
in casum Śmierci na mnie [illegible] gdyż z miastem przyszła
w chełmie wyłączenie wnaszeiże na dobra moie
Emilią takim sposobem nigdy by summe nie przepadła
a do tego Jest Appellans z taxli Borey nie barzo
y onerowana bom wyniosł z wielu dostoyno y tych
przy Domowey Borey za lat trzy [illegible] dla Brzyjaciół
nie [illegible] podług mensury wzięty komu kolwiek
kompetowałem ten interes z Brzysiąść należy Emi
mia Wszyscy tu zyli ze się to podobać będzie Ktorey
Dobrodzieyki odebrać Summe lubo Rathomi ob casu
Śmierci mey z należytą circumspekcyą y za
zamem w [illegible] personaliter w Grodzie
podaię sub omni dobra z Emilią dorlunadem
z pewnością oraz za dwoie Lat Brat Wawrzy
niec chełmicznego khrewnu cadę forma ustąpione
by było Pisarstwo Dobre Rzeczy dnia w tych
woli Stryiowskich

Muzeum Tat
CENTR.
BIBLIOTEKA
Polskiej Akademii

Jw Wmn Pane Dost ze iz aney w tym Boz predesły
mie Serce ~~Jw Wm~~ Sługi nie mu przypisac
znac dego Smiley perwmy mie mu za łaskę
Jw Wmnść Dług ku mnie emolumentu by
mi ine pyno przyniosła mieli za summy. Nie przy
kosz że z dalsze Expresie a nie ~~przyłożone~~
~~Przyłożenie~~ legendo ~~tym tego~~ dest
przyda smienia nez Stypendio tym Jegre
zem Jest in defensorułu.

Jw Wmn Dell

Monseigneur

Jakkolwiek z mi[ł]ą amanu W[ielmożnego] M[ości] Pana dochodzi Skrypt, ktorym Authorizare pragniesz oddalenie sy[n]a wrzecz odkrzewca, bo lubo mi go W[ielmożny] M[ość] Pan przysłał Anonyme cyfra jednak ktorąby, zapieczętowany, żeżeli się nie mylę iest W[ielmożnego] M[ości] Pana Przyznaię chętnie, ze przyiazną y pełną ze Adherencyi[ą] Commercia et Correspondencya w Oblężeniu Gdańskim byłem z W[ielmożnym] Panem zkłonny, a ieżeli jednak ieszcze raz hunc passum praecipitatum W[ielmożnego] M[ości] Pana nie legi, ani approbare nie mogę. Dotąd gdzieko[l]wiek uciekaiąc puszczę się dziwuią, drudzy się na mię wzdaią, ani[ż] nie chwali y wszyscy, mowią ze to W[ielmożny] M[ość] Pan uczynił z Desperacyi, abym Rzeczypospolitey, nie dawał Zathinesu nie tylko repetundarum z Prowentow Skarbowych, ale[ż] z uwięzienia koronetkę nobiorum Rzeipublicą zwiodszy, w przod dextrę suo modo tych, ktorym nie miło by było polym w oczy spoyrzeć; Mowią ieszcze ze nie darmo W[ielmożny] M[ość] Pan Woiewodzic Pł[o]ckiego Moczkyna z pomeranowat, aby, iorem Podkarbiego, iegoż Imienia, pokazat W[ielmożnemu] M[ości] Panu drogę do Krzyża. Ale ieżeli W[ielmożny] M[ość] Pan myślał wrocicy ad Antiquam Adherentiam, z ktorą Nexu Parentela Gloriaris, co miałbym prosz za maximę w listach swoich, ktoremi Wielu Ichmościow prezentowało, Sustinere cum Laudo zło wzięty niby, cum Summa sua Resignatione rezolucyą przy Krolu Auguscie? Jak dalece że w niektorych czytałem sposoby ktore W[ielmożny] M[ość] Pan podawał, iako by mogła debilitari Partia Stanisławowska ktorą znowu Amplecteris. Łamiesz wielu y to, co teraz exprobrarą, iako W[ielmożny] M[ość] Pan gadał na Samego K. Stanisława, ze iest Lekkomyślny inconstans w obietnicach, ze Krolewskich przymiotow niema, ze my, do niego żyle mieli konfidencyi, ze per representationes zawodnych od Francyi, obietnic wymogliśmy na nim, iż nas uwolnił a nexu Viriculi, ktorym byliśmy mu obstricti? Teraz risum non compassionem wzbudzasz W[ielmożny] M[ość] Panie we wszystkich ze po takich Skryptach, y Dyskursach, do ktorych nikt nie przymuszał W[ielmożnego] M[ości] Pana znowu miłości pałac zaczynasz Zulemi ktorego był wzgardził, y znowu Con scientia reatus vincula, bo ktorych zes był Wolen na Sumnieniu, mieszkasz Chabas w Oliwie? Wszakże W[ielmożny] M[ość] Pan po przysłaniu in partes Krola Augusta się mię[d]zy, nad inne[y] exagerował zawod, ktory z nami y z Krolem Stanisławem uczyniła Francyia, y mowiłes nie raz, ze Dzieciom w Testamencie zostawisz, aby nigdy takiey z Francuzkiey nie wierzyły, a zkądże to znowu tanta w niey fides? Colmasz W[ielmożny] M[ość] Pan zasumbarmen[t] dalszey rzetelności Jey, Gdy, Czy wiesz się pałpamy, że nie nam dogodzic, ale Interesa swoie Diversione Armorum y krwią naszą po dźwignąć usiłuie; a to y, teraz koniecznie Sollicituie, aby Woiewoda Kijowski, albo Zubelski w padł do Płocka, żak by nam nie dosyć było na tych ktorychesmy raz, drazniło Chasiadow? Coż y, teraz prosz masz W[ielmożny] M[ość] Pan za Mysterią, ktorymi w tym skrypcie relevas partes Suas? Ja ich u siebie nie poymuię, y rozumiem ze im nikt dlatu nie będzie, Ja zas abym się ich miał chwytał, albo Innych nimi demerendowac miał bym sobie in hoc rerum Statu pro piaculo, Nay przod żebym siebie y Innych zawiodł, a potym żebym mogł dać okazyą do przebaczenia wieszczelliwości publicznych. Skrypt ten ktory odbieram, widzę more solito Idzie ad Communitatem napełniony, tak iako y ow Manifest Gdański, na ktorymsmy się podpisywali pro, pter Enormitatem Expressyi niechcieli, doc Godzoc przekazać mentę, żesmy niemieli czym poprzeć vanam sine Viribus iram, Dostatecznie ustawicznie

tak iako

BIBLIOTEKA

tak iako y teraz WMM Pan w tym Skrypcie czynisz, groziliśmy dekretowaliśmy Hostyliż
ziemi Chalanges Danaum et dorta Serenissimo bez przestanku wydawaliśmy, a gdy
przyszło na Orzech, de decimus tanquam parturiens, Szlachtę niewinną polskiey
woiskach zwodziliśmi nimi, pociągaiąc ich do naycięższych, iakie tylko ex
cogitare mogą przysięg, a z tych wszystkich wspaniałych obietnic niceśmy
Im dotrzymali, y, oraz nami wpadliśmy, w zdradę. Suz by, czas postrzedz
się, z tymi pogroszkami, tymi słowy zadu pełnymi, irritabimus tylko non
debellavimus Adversarios nostros w ktorych ręce Iradidit nos Dominus:
A postaremu nie odrzeczy, powiedziano! Ciężko tego gniewać ktorego kiedy
kolwiek przepraszać trzeba. Inter præcipua motiva wzięsky Rezolucyi
oddalenia się do Krolewca kładzie WMM Pan przymuszanie do Przysięgi
Krolowi Augustowi, y opisuiesz to dawne pactica Styl, a ia zas mowię y WMM Pan
Gdy, bys był sine partibilitate przyznał bys to samo zdania nasza Przysięga Oliwska, była
Wolnieysza a tizeliowa inter Confratres, ktorymy, na konwokacyi nolentes volentes
wypełnić musieli. Przyznam tey w Oliwie Kommunikowano nam sey prędzey
mieliśmy y dozwolenie examinowania y poprawie w czym się nam termin y bitre
nie podobały. Pytacy, ktorzy, prontus przysięgę recusarunt, a postaremu
Libertate donabi, y, Palz portami gdzie się iachacubes pieczeni. Ale na
konwokacyi czyż by takomu w przod Wiadoma Przysięga. Czyż dano gdzie
Dworzyc przeciwko niey, przysięgę musieliśmy, in verba Magistri Jak Jako wkonca
kacyi będzie opisano: y dopiero po przysiędze preliminarier uczynioney, konstytucye
poprawiono, et ad Interitum Sutum nakrzgcano. Jakoż kolwiek Jestyza Spokoie z WMM
Panem tąż Przysięgą konwokacyiną Uznawałem się być obowiązanym, et securus sum
Sorsem Rzeczy naszego do Gdańska spodziewaiąc się: iakom zawżdy z tym
z Intentionem Przysięgi moiey: że to będzie z Dobrym Oyczyzny, y wolności naszych,
Ale potym kiedym uznał z ziednej Strony Woyny na karkach naszych, potargnie
pokoiu y przyiaźni z Sąsiadami, ta nie pobożne ich przy Rzeczy naszym pokrewna,
nie, z drugiey Strony zawod we Wszystkich Obietnicach periculum evulsionum
kraiu Rzeczy pospolitey, ktore Francicy, a chcymie ofiarnie y dzieli kto by chciał
partibus seu Sudcurrere Jako do cocem urzędy ktych konfederacyi, ktore Dworowi Szczecińskiemu
mu y Sorcie podata, pierwszemu Prusy, koronne z Warmią. Drugiey, Kamieniec
z Podolem offerendo. Przyznam się otwarcie z wygładzeniem
takiey, korkuncłury, ktora by nam znowu Antiquum Statum Rzeczypospolitey przy
wrocić mogła, y, postrzegszy to teraz wracam się y ja: co niech nie gorszy WMM Pana
do nay pierwszey przysięgi moiey, si quid nocivi scivero Avertam et nefas me oppo
nam. Widzę przy Stronie Krola Augusta Securitatem Legum et Libertatum nostrarum,
widzę go mocno związanego Pacis conventis et Juramento expleto, Widzę Salvatam
Libertam Electionem in posterum, Widzę Legum observantiam, widzę bojącego się
Pana Boga, że nam przysięgi dotrzyma, Widzę Łaskawego, że się za nikim nie
mści, niczego przy nim nie będę kręcił, nikomu Dobr nie będę konfiskuię, Mozniejszy przy
nim nad Ubogim nie przewodzi, każdemu y nayuboższemu Szlachcicowi sua

Servatur

servatur Prærogativa; Widzę że dla niego Sąsiedzkie Potencye bez Awulsyi y żadney Preten-
syi pokoy nam offiarują, Widzę y to, żeby nadtesz Potencye absolutum zrobić się albo
wolności naszych przypuści nie dopuściły. A za cosz has partes ktore z dobrym rozmy-
słem sequi zacząłem, y gdzie dobro Oyczyzny moiey widzę nie zawodne mam deser-
vere. WmmPan desertycyi swoiey tak rzetelnych Racyi non producis, Ja go tesz se-
qui w tym nie myślę. Niewola nasza gdyzmy się znaydowali w ręku Victricis Mili-
tiæ, przyznaię że była insupportabilis w Wolności urodzonym, Ale ktosz temu wi-
nien, iezli nie sami sobie, Poniewasz nie mogę mowić, byśmy mieli cierpieć taki
Traktament, iako go WmmPan w tym swoim Skrypcie exaggieruiesz, skoro
zaś Krol August przybył pode Gdańsk tak zaraz wolni, iako y inni zostaliśmy,
y gdybym to inaczey udawał, kłamstwo bym oczywiste popełnił, ad visionem
tylko Krola nie byliśmy przypuszczeni aż do Przysięgi. Czy także byśmy byli
traktowali Partyzantow Augustowskich gdybyśmy byli Victores, musiszci
WmmPan pamiętać, iakieśmy dekreta iakie peny, konfiskacye Exilia
na nich wkładali, iak gdybyśmy byli exempti a pæna talionis. Wracam
się ieszcze trochę do Przysięgi, o ktorey WmmPan namieniasz że ciężkimi nie
zwyczaynymi nigdy Terminami była ułożona. Prawda że y mnie samemu
tak się widziała bydz primo intuitu, y wziąłem śmiałość expostulować o to,
ale mi na oko pokazano że słowa w niey niemasz ktore by albo z konstytucyi
albo z dawnieyszych Przysiąg nie było wzięte. Wolno y WmmPanu tosz samo
investigare osobliwie ex Actis Konfederacyi Sendomirskiey, y Przysięgi tamże
wyrażoney, gdzie się Stany Rzeczypospolitey wyprzysięgali Elekcyi, y Elekta
na owczas Szwedzkiego. Inne Contenta Scriptu tego wybacz mi WmmPan
Są tylko Verbis magnifica re inania, y Jaz WmmPanem in eadem navi
navigavi, byłem także we Gdańsku wzięty, Subii na ten czas Victoris Leges, ale
przez to ani się nie Wolnikiem, ani zaprzedanym, iako WmmPan exaggie-
ruiesz nie znayduię, y chociaż mi z razu było przykro że się na naszym nie
stało, Słodzę to sobie iednak Sacrifitio Voluntario dla Dobra Oyczyzny, oraz y
nadzieią restituendæ Salutis et tranqvillitatis Reipublicæ, gdy naostatnie przy
Łasce Boskiey, zda się tu bydz dalekowolnieyszym, niżeli Subordynacyą
Francuzką, ktora iusz przez Ministra swego chociaż w obrotach y bez siły despo-
tice imperare zaczęła odbieraiąc szarze Honory, y formuiąc Supplicia ante
judicium, wszak Scienti loquor. Xżę Jmć Prymas że do tych czas observatur
od Woyska Ruskiego, sibi imputare powinien, y tym Relacyom, ktore o nim
do Petersburga ciż Observatores donoszą; Mnie zaś pro certo constat, że iak się
począł odzywać do Klemencyi Krola Augusta, tak zaraz ten Pan zaniosł In-
stancye swoie do Carowey aby był wolen, et in spe prędkiego uwolnienia
/: byle go sam sobie nie przedłużył :/ Invitavit go listem do Boku swego, a za tym
Exaggeracya

Meta los TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Exaggeracya WMMPa w tym punkcie do zuzo[wa]nia ska. Radbym był bezpieczne abyś WMMPan
nie przyzwolił przeciw krolowi Augustowi z tym termine; Usurpator tronu
bo to mogą stronnicy pro crimine zdrady Maiestatis, a ztey racyi Usurpator ten tytu
ł ten jest ktory, pod panuiącym krolem usurpat regalia. Zaraz po smierci krola Augusta
Woreg[o], Divina Respublica, intra terminum electionis przesłał. Dwoch obwata,
mowić się nie może aby jeden nad drugim miał usurpare regnum, chyba ze WMMPan
krolowanie electiali zakładasz ab Anno 1704. Co nie tłumiąc pogodzi cum
legibus nostris ktoremu w przod in plena Republica ten tytuł Usurpatora publice
stanciło przyznały. Co zaś WMMPan finaliter wywodzisz profanationes kościo
łow, sacrilegia, zabóystwa xięży, stupra Pralatych głow, rad bym aby to był
specificedokrn[ą]ł gdzie się to stało; bo ia bez motivo conscientiae pysam się mocno
o to, a do pisku dalej nie mogę, powiadaią prawda ze zabito Benedyktyna Pro
kuratora klasztoru Swięto krzyskiego, obwinionego ze wzięcia listy, przy ktorym
jednak nie znaleziono tylko trochę grosza na skupowanie zboża do folwarkow,
y pasek zelazny na siebie, ale to sprawili ludzie Commendy Imci Pana Starosty Ja
sielskiego, y aby się Mnisi nie skarzyli, pogrożono im spaleniem Wiosek. Pan
Pociey też zrabował kościoł Kalynski y zabrał z niego depozita, Similiter
Dywizya jego wyrabowała kościoł w Gorkach na Podlasiu y zabrała depozita
Szlacheckie, ale też to y Pan Zebrzydowski y Inni robią nabożnie nie odstępu
iąc Przysięgi, tak y Pana Tyzenhauza Podkomorzego W[ielkiego] W[księstwa] w Wilnie na
Generalnej rozsiekano. Także Pan Boreyko nie zdrada domu, Szlachectwie y rabunc
ale jest na to Authoritas per Laudum Konfederacyi Przemyskiey titulo Exami
nis prawdziwego Szlachectwa y nay pierwey zabrania ab Executione Spolia
cya z fortun, i drugich y z życia, ab deductibus nem Szlachectwa remittit do so
dniego dnia. Inne krzywdy accusare o najazdy, zajazdy konfiskacye, roz strzela
nia, Wieszania kowania w kaydany, szlachty, y[n]ne kryminały, Wiolencye
Raborskie, nie[m] boy cis o Authoritati na to, albo od Marszałkow, albo od Regimen
tarzow Swoich, to tylko z Ewaleznej Prawdy namieniam sed Lucam video in oculis
alienis in suis trabem occultas. Mi[ł]kanie to skarby, coz się tu lepiey podoba WMMPa
czy to ius datum scelori, czy ten uspokoienie Ayczyzny y uprzątnienie tak wielkich
Wielom[o]ż pod ktoremi jęczą in tumultu[a]ti Chrzeście[ń]stwo w Dzisiey swobody y fortuny
Szlacheckie? mowić się własnie może, Nunc quia Libertatem Iuam ex libera opini
medii dius facultate metitur. Gdybym WMMPa nie widział tak daleko uwiedzionego
radził bym, prosił bym, abyś chciał aliam mentem induere a nie czynił z siebie
Protheum mutabilem, Alejuż teraz nie wiem co rzec, albo pisać, w tym tylko upom
nieć mogę ze WMMPa nikt nie zaluie, bay, niewiem, Jeżeli z tey rzeczy nad tych
dwuch zwiedzionych nakładował będzie. A ztedy bez Kalumnii y, pozoru Stowarz
WMMPan sentimentu tamoie, ktore zechciał wiedzieć nie wątpię, gdy mi krzyż
adresował; Ten zaś respons mowy, eadem Agnomethodo odsyłaiąc z tym się pozostaie
oswiadczam, ze jeżeli dalsza przyiaźn moia będzie tu mozeuti Li WMMPa nie skrzyw
et Carte. Jego tueri nieomieszkam Pozdr[awiam] po dawnemu WMMPana Sługę Uniżonego
Życzliwym Bratem y Sługą
Znaiomym is Prosperis et Adversis

Jasnie Wielmożny Mci Dobrodzieju

12 20

Przy nieustającym nigdy Bogu za mym pasmiotki
żony mojej a Waszej Mci dzieciątki Godności
wmpana Dobrodzieja mego bez przestanku
serce moje aż wracające do bierze pomocnika
zemana Jelenia od Baranego ze Gdańska Do
piero powracającego o Dobrym
wmPanie Dobrodzieju ktorego nietylko dlatego
ale wszej Cywilny (bo kiedy miał Wasze
ferowicz ruch) obliczności pierwszy do Wasze Mci
Dobrodzieja gnący się telmiony Wielkiej Rzeczy
pospolitej Jelanto pro Liberate Wiernie pro
majestate J nie ustrzeszony terrore Hostili
ale bez odlamnie szczęście Cywilnego Stanu Wm
mPane Dobrodzieja Cywilności nie Bluszcz
Lube Cywilnes Mci Dobrodzieju Nielitzke
dit summienio ni Swemu honor Swoiey Rze
telnosci Stowo Dobre Swoiey Ktore pebamme
Wielki Zaprzy Flac Brat Bedac co Nielest poli
cony Miedzy Stipendystami Nieustawicznie

CENTR. BIBLIOTEKA

de Calendis Domowi przyszły mi dnia Mc Dobrodzieiu Łaskawe
y dostateczne obligowanie do Dobrych Dzieci
nad Conspiracią Jerze Pan Bóg przemądrze Dzie
dzice dla Siebie Dalszy Bytko Panie Boże zmiękczo
ne Familiancy nie Kuchali wielkiego Da
wid Dominum Deum ale do mechy
za Pierwsze honor Lecz mi Pan Dobrodzi
boleszcz Nadto Umysłu Nyszko z Laski
Bodzie ad Vos Dzie ani może mieć
Jaciele przestraż Nieprzyiaciel Jerz gonczo
Jak nagrzeb na Ratunek Dzieciątko Nasz
Jezus Chrystus penone cebus Samych Litow
Dispositis grzechy przepłonne ale przezbo
Bre niebrać gonczo persewerat nalis Ducz
Panskiey Jabłka smiertanny obyczaiey
Jakomiesz pisz się Bych

Jego Mci Panu y Dobro
dzieiu Waszmościa Dzieci

Zabłocie Bartoni

Jasnie Wm[ć] Dobrodzieiu jako Dzielny Iudit
woiuiący Holofernesa Laskawy mego
my Pan wzyia Relacią o Wielkiey Hetma
ńi Ie Mć Dobrodzieiu Poczciwemu
Kawalery y Boiaźliwemu Bogu Jnsonach Ie Mć Do
brodzieiu Pańskiey wypełnione Pro
roctwa tak Historyczne Ale Ie Mć Dobrodzieiu
ią opisać by były: Teraz ia za Pana
Serca niesmiertelna Jest Boga Pana
swoią zapisana Obligacia Ktora mnie
za nicapisane nigdy Piorem tak Wielkie
ukontentowanie Ie moge Panu swe
mu Pielmi odsłużyć. cum ad mi
tenda Tabego Swiata Dzień Bog ke
ciągnąć w Jak nay dłuszy Zdrowia przy
lepszym Zdrowiu y Fortunney myśl
Sucessu

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

V3 22

Jasnie Wielmożny Dobrodzieiu moy.

Acainy na dobrey pamięci Interes Jmci Pana Dobrodzieia Zlecony do Jchmości Pana Micuty Starosty Sumiliskiego, Oczekiwałem na dies przybycia Jchmci do Siebie Circa eius declarationem. Ale Z onego Sprawy w Lublinie dotąd Zatrzymały, Jeszcze nic z Jchmości nie wiedzieć a nas non comparuit Dopiero wtych dniach Zbliżyłem się do Chrząstowa Dzierżki, Który dnia wczorayszego pisał do mnie o swoim przybyciu wstanten Kraj, Wstępuie Listu pisze Zalecenie na nas Jaśnie Jmci Pana Dobrodzieia Zeby nie interimino Zatah Srogi Sazym Spisem przyznany Summy nabożney nie wypłacił, Przeto Szukować musi tabze

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

Swoich debitorow vpewnuszy y obespeczuszy
maiąc tę Summę pro re parata, w Zarębi
pewne y spokoyne przez 25 dni. Przez tedy
do dnia 25 y teraz Exystuiącego do Mszy
do Emus postat Exponuiąc nie Iuż o Samey
Summie Stle y o trzecim Zarębi ktorych Cals
pretendit do Emus Dobrodzieia Maiąc przedicata
y proponuiąc ons Z y Xięża Jchnose y Jlus
Skirmant, nie ustąpili tych Zarąb y ons odebrali
według opisu Sobie danego y przy Exanego.
Suppono iż otąd Jan musiał do Mszy pisać do
Emus Dobrodzieia. Do y do dnia dnia Jermalia
pisze Zesie nie odezwie Kontentował Summy

ale ex chyba z Trocialissmi Zarcnkam wyliczona
bendzie. To tey Emilkam Dobrodzieiom et decus
intentionis defero, Zyczy abys Emilkam Dobrodzey
Imyslnego Swego do Jassi posłał z Swoiey ex-
postulacyi Jhusza za Granicem nie trzy pod
Nowymworem Kluczem Chanowiczym w Rohozyn
Cz ms Zechus amicabiliter obesłes Emilkam
Dobrodzieiom. Jam o teraz pisał Instando Emil-
kom Dobrodzieiom aby tey Summy do pewnego Zarzekł
Terminu Exmuzyste Kontentuiąc non presumendo
Zarzyć Trocialich. Vtinam raczey posłuchaie. a
chciał Kontentowaćsie, tylo Zwazam iż dwa Petra
do słuchania perswazij

CENTR. BIBLIOTEKA

Sam dla paroxysmu swego Jeszcze nigdy sie tak
nie mogł. Ztey raty y ad amplexum nog
Emtia Dobrodzieia trudno pospiszyc. Oczym peto
Ucniam. Jchmc Dobrodzey w Krotkim Liscie do
mnie pisanym gustrulabatur na Emtia Ks Jachan
nis towarzysz Circa suum promissum do Zelaz pod
Czas Jchmci w Rozansz bycia y z Jchm Marszał
kiem nie mogł Zachodzicz Jchmci swego Interessu y
z Jchm Cwiczen. Co ad Coram Fratrem deferam.
Emtiem Dobrodzey Jeżeli nadz co z Kurs do Jchmci
Dobrodzieia albo z Warszawy o Krolu Jchmci pewne
o Kommunikacyi Jchm Marszałek Za Dasko Boze
ad perfectionem przychodzi. Zdrowia Czasu swego de
sideruis w Krotce do Woli. Z Krolewca Suppono Je
nualis Emtian Fratronicze. Ksiądz y cam do nog
Jego Czyli Czyta Co Jchmci Dobrodzey Jacusz y Jakub

#

94

Jasnie Wielmożny Mści Dobrodzieiu

14.

Podług Informacyi Panskiey posyłam do wody Pozwow danych. Extrakta z Kancellary Orzanskiey wyiete. przez Blankiera. podpisane przez Jenerała y Lopsie. odsyłaiąc ie w Orszy musiał zabawić a do tego od ległosc mieysca. nim porozwoził Pozwy.

Do Jmści Pana Szela. ordynowane Expedycye. przez Wrzystowskiego dnia Ordynowałem przykazawszy onemu a Zely dniem y Nocą pospiesyć tam nie niebawiąc

Maryda z wszkle y kamien Zelazny Jmści Pana Dobrodzieia ze Krzywa puszczy y Cztyrdziesci Kopy Kamienia wyno wić y Jeka.

Wichrowicza Jeszcze niemasz w Rydz
bawi się Xiądz Zawiadł nas chrzba
Jesz na S: Jan dasie Obuteszczenie
Imści Panu Pszyiakowi na Okup
no Jaymanowa z ktorym boday
nie przyidzie do Prawa gdysz Sta
Poddarstwa powyckodzi bo Mowcy
pospolu naciągaią y Kuracye
Ponieważ Idzie o Zwiniowane
Dobra. a dotego Informuie nas
Artykuł 24 z Rozdziału Siodme
go że po Zmarłey Imśie Jakowe
go Roku w Liście opisanego nic
maią patrzyć ale skoro był ot
pozwan zedy ten y bez Roku ma
Ciągdre Swe Wzięć a Zastawną
Rzecz zarazem postompić. Jeżeli
da Pan Bog Sposop na S: Jan. a bdą
Ciągdre

dany Obuiesczeniu Terminem Zwyczay
nym dopiero naś: Jery potrzeba będzie
uspokaiac Jmć Pana Gnatowskiego
y Jmść Panią Konopczyną
Oleje Postanie pierszą drogą tak rozu
mieiąc że Jusz w mycie y Łodwody na
Lad powrucą z Ludzmowa powtar
nie wpuszczone będą wyprawione do
Gradna wedtrey Inferiany WMć Pana
Dobrodź: tylko żeby droga Przystała
tegoż tego obawiac się potrzeba
może będzie Kuś Trzynascie gdyż
Jeszcze dobijaią Konopi
Zyd Prochownik przybył do Bychowa
Jeremu dałem Inferiancią żeby so
bie Mieysce upatrzył wedtrey Swe
go Zdania z Wodą żeby było dostat
kiem do Robudowania Prochow
ni ktory obiechał Wiele wakan
sow

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

ale po bliżu Miasta nie map tułowiey
wody żeby ustawicznie wystarczała
to aż o mil dwie w Lesiezach Wa
kans należy do Bartatabowa Ja
chciałem w Mostku gdzie y Na
młyn Wody mało gdyż Lecie wyp
cha ado tego ta Attinencya w Zosta
wie Jabym nato nie zważał żeby
wody było dostatkiem y w Mostku
Wybudować Abym Prochownią y to
należy Zaczałbym zwiosna dopiero
ro do Lesię będzie Sprowadzone drze
wo gdzie sobie upatrzył Procho
wnik miejsce podobne dopiero
ta u Nas Zbytnie Śniegi wielkie
że z trudnością drzewo wyprowadza
ale na to podałem takowy sposob
Drzewo wypasie w wedtrey potrzeby
w Puszczy

L.M. x odesłano

Jasne Wielmożny Mości Dobrodzieju

75 26

Powrócił Żyd Rozanecki z przysłaną Expedycyą od Wmci Dobrodzieja y przy moiey dispozycyi Sąsiedztwa tak dla siebie y Gospodarstwa tuteyszego. Insistendo tedy na łaskawe Wmci Dobrodzieia dekret mu nadanie chcący in scripto aby tym ochotnies zprowadzał, ponieważ całe chciałby to wynieść ale że nieczym tego pod moią Jchmością z. wielkim odjęciem zostać musiał, ostatecznie motywuiąc y przez ten go wysłał do Wmci Dobrodzieia coacte. Lubo tedy ante alia wiecey mi Wmć na względ nad to iż critice melioracyi nadaią czynszu złp tylko 176. ale że mey vil. judicio gdy ten Żyd maetry Gruntu, mogąc wdrożyć w roku bonifikacyą gdy pewny Wmć do expedycyi y ten za Laudne

Akademijos T. D. CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademijos

y drugimi murowanemi, oboch stron od rzeczki
z kustami. Jest tu fortuna wsadzona wielka wokoł wsi
cmentarz około którego murowane, tu jedna cała do dwustu ma nad
wszystkie drogi, do Wilna zaś wokoł lasek
dwie wioski niedaleko bezzi na prawo wokoł. Dobr
tamey matki dwie abszt na garecku gród, tabaky za go
towe dobre, obok niedaleko wieku bi chowa Johan
ichow y mierzeio tudzież dawney ostrzeszka wiosny dla
ogrodu wrobiacie mirzeia dobrzy it dobre mani ste wes
sy dla samey pandrzeszky. Obok nieposbra tuz do
dobre dla wielky wody za groblą, gdzie prawe pos
trzy tudzież mistrz Dnow z kusta dalszy
wsi za Borowa dobre cale nie zyzno, dalej nieda
a nowgo ste pole tudzież fortuna dobre nieboh nieboże

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTĖKA
Mokslų Akademija

CENTR. BIBLIOTEKA

Monsieur. 28

Comme c'est le devoir de ma Charge de prevoir le bien ou le mal qui peut arriver à Notre Republique de maintenir l'un et eloigner l'autre ainsi j'emploi tous mes Soins à la Conservation heureuse et tranquille. parmi les quels je trouve le plus necessaire et le plus Sacré de renouveller et confirmer l'ancienne et bonne intelligence et harmonie este deux par tant des Traitez et Alliances encore la Majesté de Russie et Notre Republique j'espere que nous y reussirons dans les Esperances marquées par le Roi Notre Maitre et le Senat de Pologne, pourveu que l'on puisse accomoder le differens qui est le premier objet touchant les bleds de Dantzic sur les quels Votre Monarque a des pretensions apres le Roi de Suede. Le moien le plus court et le plus facile pour terminer cet affaire Serait de permettre à Mr le Comte Sapieha Starosta de Spiz l'homme d'une Famille fort distinguée chez nous et dont les Parents Sont dans le Service de Sa Majesté Russienne (par ses biens non seulement mais aussi parceque la Somme destinée pour le prix des bleds n'est pas encore entierement payé.

Votre Republique ne sçauroit estre mieux
informée dans cette question qu'en voyant les
bien rendus à celuy à qui ils appartiennent
de droit et la prétention de Sa Majesté Russienne
seroit sans doute plus facilement satisfaite
pour nos gens entre les mains de celuy qui
est à tirer la Somme. Car il sacheroit de la
rembourcer dans la meme quantité et par les
memes moyens comme il estoit payé.
Je prie donc Votre Excellence d'employer
le Credit qu'elle a aupres de sa Majesté
Russienne, et d'avoir la bonté de luy faire
des remonstrances efficaces, qu'elle daigne
ordonner de faire le Sonorato avec les dits
Effets Le Starosta pour luy asseurer ces biens
et la satisfaction à Sa Majesté.
Notre Republique verroit avec
reconnoissance, cette veritable recherche
d'amitié de Sa Majesté Russienne avec elle.
Car on faciliteroit par là les obstacles pour
Conferences si desirées mesconnées et pour
la renovation des Traités en plus heureux
Succez, à laquelle nous voulons concourir
avec toute l'application possible.
En attendant que la Somme qui revient
à Sa Majesté Russienne de Hoky Horski
soit payé. Elle pourroit en donner l'Admi-
nistration à Mr le General Urbanowicz
qui

qui Soutienne icy Les interests de Sa Mon
avec un veritable Zele ferme et attache
chez nous fort estimé par Ses bonnes qu
qualités; Le quel je recommende aux
bonnes graces de Vostre Excellence et
prians De l'instruire à la Continuat
des faveurs de Vostre Monarque
Ce que j'ai l'honneur d'écrire icy à
je le fais par un particulier devoue
pour Sa Majesté Russienne, par une
ble estime pour Sa Monarchie dan
quelle j'ai l'Avantage d'avoir tan
Parants et Alliés, et par un Sincer
que ces pretensions n'empechent point
Les Traités qui Se doivent faire entre
nous, et quelles ne Soient pas l'Obstacle
pour une parfaite paix et union dans la
laquelle nous voulons vivre toujours
avec Sa Majesté Russienne et Ses Etats
pour vous Monsieur je vous prie de me
Conserver l'honneur de Vostre Amitié et de
me croire avec une parfaite estime.

Monsieur

de Vostre Excellence

Les tres humble et tres

obeissant Serviteur

Ebenyes TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mossby Akademij

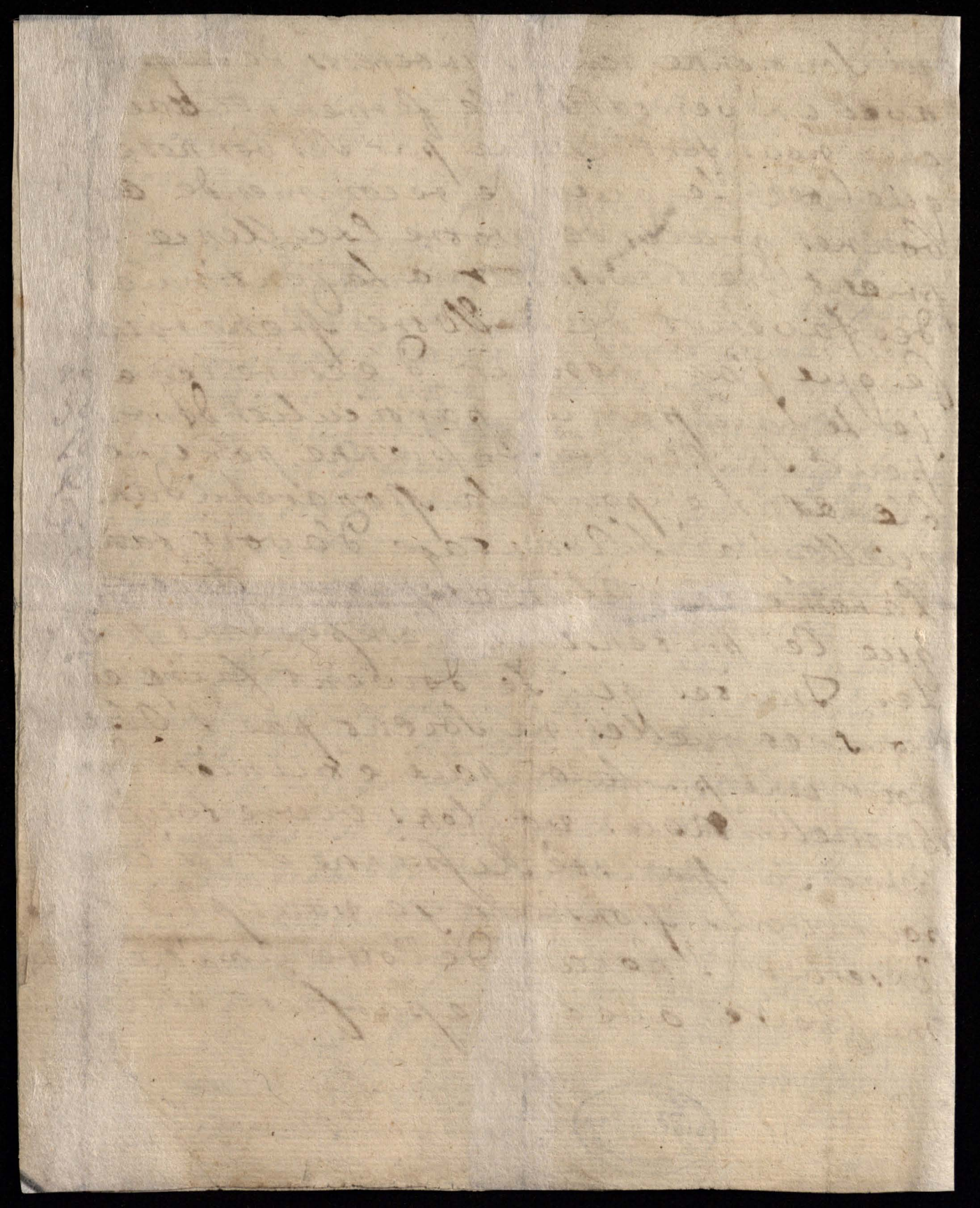

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

30

1 [illegible]

[illegible] à celle qu'il [illegible] à plus de m'écrire du 18
[illegible] suis charmé d'apprendre que Vous
[illegible] une parfaite santé.
[illegible] qui Vous est arrivé. Monsieur, Vous
[illegible] d'honneur que Vous ne Souvrez Vous
[illegible] dans toute l'Europe; Votre fils
[illegible] le spectacle pour tout le
[illegible] Public, mais bien
[illegible] ici on dit que cette Famille
[illegible] Monsieur en obtiendra Votre
[illegible] encore un jour plus de
[illegible] Votre Réputation acquise
[illegible] Vous dans le Pays
[illegible]

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

31

Chce, oprzedir Les Etats, co było ...arzy ze się ...
nie ... nad ... ...
za ... ...
tem ... Francuskiego, który ...
z tym ... Anglij, że ... ...
... y teraz niemnagnie ...
... na dowod czego gotowa Francya
... h ... y kraiu ... ...
... tenenom ustąpi, y woyska ...
... instanti, byle tylko pacyf...
... ... Stanisławowi ...
... zadney od Cesarza, y ...
... ...
... krola swego ...
... ... Anglia ...
... ... tym ...
... wchodzi w Alian...
... Angielski, y ...
... ...
... de corte

CENTRE DIDEROT

w polnocne Rokoju zeszli nie tey Linny przez
Krakowy, to Zajrzeli na przyszły rok na
nig przez Wegry tak zyw takiey szkoc zielo
immaginowac nie potrafi; Cyste bytko
Rzec Perfecta et certa per universum
przynaymniey przez Linnei positis
et conceptis Rebus

Za pod Rzym Satalii nie bylo
w Rzymie, kroze Cuperusz po
Litewsku mowic dalej inferior
Rzym Powszechnie wnidzi Potrzeb
Zgrzeszenia, za wzlad wsiadz
y za do Rzeg Wenetzem przez
dzwi bo zig polnocna czes
wzyne Katolyczych, dla tego
Wegrow go, ale gd Rzeg
ni. Dla czego mowie
Racey y Cyganow
Ale pasc nie mogo
Rzeg z Berlina nie
wiadom

wo-
ym
ten
ron
Ja

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademijos

uprzeymie moie wyrazitem, ktorą nazwałem

odzewem, czekam z ochotą dalszych

wiadomosci o prowderach w kraiu y szczegulnie

uważnemym, a nay bardziey o prowadzeniu Ostro

ymkowstwa y Ich kompana, ktorzy takze nie

[illegible]one uwięz loconum odkiena Eislomia,

[illegible]tum że do Trybunałow tey Zimy pr[illegible]

[illegible]kt pewnie byłło w Dzyszur obdr[illegible]

[illegible]ie naznaczeni ex parte Pana.

[illegible]duie kilka liter Ichy Pani mo[illegible]

[illegible]y ktatecznego przywiązania, y [illegible]

[illegible]h moich przysług. iako[illegible]

[illegible]go wskazujących [illegible] nie [illegible]

[illegible] Pani ale y Ministrowie [illegible]

[illegible]miec byda prawicy, a [illegible]

[illegible] dobrey y zupełney [illegible]

[illegible]an wiadomy tez przyby[illegible]

[illegible] odnowiego roty, o za[illegible]

[illegible]ci nie [illegible]

[illegible]

CENTR. BIBLIOTEKA Moravská Akademie

ypak, ktoby te nie zakazi iako Zwłaszcza przyjeżdżającej

Zagranicznej.

Zaczniemy od Zgonu Swiątkiewicza w roku 1[illegible]

w Petersburgu, albo do Brandeburgii do ijść Dwu

Lat Pruskiego Translacyi ale nie

[illegible] a stamtąd Lwowa z Domem [illegible]

[illegible]

[illegible] z kartuszem Lwie Lata [illegible]

[illegible] Zgon, Lata [illegible]

[illegible] Lata [illegible]

[illegible] Lwowa [illegible]

[illegible] Lwowa [illegible]

[illegible] Lwowa [illegible]

Ministra, alterego resultatis obsequens de Dole
et fraude praevaricatis Familiis, regum
musiat mo:to ipsi in: consulte ut Synodich
nay Eternieux Tych Pana Poddanych doka
zeza uczynic Prawa Urzędy Urzędy Imieniy.
Obligowane go ab ley wierzyl, ujrzeni
Etne y prawdziwe, jakz y rumor
Publiczny ie mad dar dowodzic.
upewnic uprzedzic slusznie ze mu
niger oticiam ufundzich Sedziowych
rotow, ina Jenicipe y Imieni Braci a
roze w za subjectum ex parte Dawne
rzebne ist do Lotus Pana, o Fr
proc, com hoc adminiculo
n. to ist Zemna) mogl, jake
Imie Gens do confidencie
Inne prawa dubicka. a
Sobie, ktore nawinnie
ch Pan Endrzewad Ujrzal
Jo Jaroste Storzonych
wielkich
Sedzich

j'écris dans l'instant même au cardinal de Bernis mon cher abbé pour lui recommander votre affaire et j'ajoute que mme et m. le d. de Nantes s'intéressent a vous aussi vivement que moi, ainsi je sais sure qu'il fera ce qu'il pourra a cet égard. je vous prie de dire a mr. le cte de Starenberg que je n'ai point encore eu l'honneur de lui repondre a sa dernière lettre parceque j'ai été malade, ce qui est vrai, non pas dangereusement, mais assés pour être encore assés foible.

je ne puis non cher abbé vous faire avoir les lettres pour le roi de pologne que vous desirés de mr. d'alembert et marmontel, parceque je ne sais point du tout les bonnes graces de ces messieurs depuis que les annales de la vertu ont paru, dans cet ouvrage je tache d'inspirer de l'amour et du respect pour la religion, j'y dis du mal des athées (sans designer personne, comme vous le croyés bien, et meme sans avoir parlé a personne en particulier). enfin j'y relève quelques partialités de mr. de voltaire, et ces messieurs ne veulent beaucoup de mal de tout cela. mais il est beau de dire la verité, quand elle est utile, je m'aplaudis d'avoir eu le courage de la publier, et j'aime mieux de certaines gens l'aversion que les louanges. au reste mr. d'alembert et marmontel peuvent avoir beaucoup de consideration en pologne, mais ils n'en ont guerres ici a present, depuis que le 1er a quitté les

mathematiques pour les belles lettres, il a perdu toute
sa reputation, et ses petits eloges academiques ont
achevé de prouver qu'il avoit autrefois les talens
d'un orateur qu'il avoit jadis dans un degré eminent
ceux de geometre.
ce qui vous me mandés d'une certaine personne me
fait beaucoup de peine, je sais de beaucoup plus
jeune qu'elle et je ne puis concevoir .... a quel
age veut elle donc renoncer a toute espece de
coquetterie ? au reste soyés bien sure de ma
discretion, et voyés que on peut me parler, a
coeur ouvert. adieu mon cher abbé donnés moi
toujours de vos nouvelles, vous voyés par mon
exactitude de plaisir que j'ai a en recevoir.
ce 12 avril 1781.

---

je r'ouvre ma lettre pour vous dire que je viens d'ecrire
au cardinal de bernis, et que je suis enchantée
de ma lettre, je vous assure qu'on ne pourroit
ecrire plus fortement pour le frere qu'on aimeroit
le mieux. je suis sure que cette lettre fera des
merveilles pourvu que vous ne me l'ayés pas
demandé trop tard. j'ai reçu la votre aujourd'hui
treize douze a quatre heures apres midi, il est
six heures et toutes mes lettres sont ecrites et
partiront demain matin. j'adresse celle qu'a
m^me de polignac, mais mandés moi positivement
votre adresse afin qu'a l'avenir je puisse
vous ecrire directement.
ne parlés point de ce que je vous ay dit sur
m^r d'alembert et marmontel, je vous parle
avec confiance, mais a tout autre je ne veux
dire de mal de personne.

Leningrad SSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Akademii

il me vient une idée, Si vous pouviés qu'une lettre de m. le d. de M. au roi de pologne en votre faveur put vous etre utile, vous l'auriés surement mais que faudroit il qu'il demandat ? Songés a cela et mandés le moi.

35

Arhiva TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA

bonjour cher bon abé Combien les nouvelles que vous avez Mandé a la pierre nous ont fait de plaisir nous esperons bien que vous nous reverez a hamboury l'effet des promesses que vous a faite le plus gracieux de Villa et quil nous a renouvellé le plus positivement, Ma fille est enchanté de l'idée qui vous est venus de traduire ces Comedie elle vous demande en grace de ne pas perdre de vue ce projet et de l'executer, il doit y en avoir en tout quatre volumes jespere que le S. Courvoisier va paroitre donné nous vous adresse pour nous le ferons passé Courteigne ainsy que les autres, bonjour cher abbé jespere bien pouvoir que des attaques de nerfs affreuses et bien réitéré depuis quelque temps Me porte vivement a la tête et que dailleurs je y les moins bien tranquille ma fille vous dit mil choses, Moy dinfinie l'envie de vous assurer, que notre amitié pour vous ne finira jamais et que nous prendrons eternellement interet a ce qui vous regarde

palais royal 31 aout

Univerzitní CENTR. BIBLIOTEKA

Jasnie Wielmożny Mć Dobrodzieju

47

Niedoczekawszy się na kilka listow moich żadney od Jw WMPana Dobrodzieja Rezolucyi iako też na punkta odemnie posłane, nieuiem tedy co mam czynic gdy się iuż zbliżyły czasy do nayuiększey robocizny tak w Ogrodzie iako też y koło pałacu animam żadnego sposobu naiemników naymowac do pomocy Ogrodnikowi, ktory mi co dziennie dokucza. o ludzie. iakoż prawda że czas zimowy sobie y żadney reparacyi ogrodu ani profitu niemczyni kiedy nikąd nie będę miał pieniędzy bo choć są parobcy a nie den tylko koń y to bez woru niewystarczy

y

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademijos

y iednego nawozic gnoiu pod Inspektta, a JW WMPana
Dobrodzieja byla takowa deklaracya y uczynina
Dyspozycya do Imci Xiędza Kommissarza 2c Mi
Miały byc wraz koni trzech przysłane z wozami
y Chomątami, ile gdy Zaraz z lodow Sam Cras
do bronowania Ogrodu iuż nastąpił adopiero a
ni koni niemogę się doczekac ani podług dyspar
tymentu WMPa Dobrodzieja bron y Innych nego
cyacyi ktore mnie Mieli dojść z Rożnych Dobr Wo
lałbym gdybyś WMPan Dobrodzieiu z Iednego
Mieysca był naznaczył Niech teraz Mie takie
Zawod z dektorego pisze podług danej Sobie dy
Spozycyi żadney Niodkogo Nieodbieran Rezolucyi

Na

na Listy Moie y Niewiem wcześci Mam Się z tego Spo
dziewac albo Nie. Naczynia do Ogroda bez ktorych Się
Obeyść ogrodnik niemoge wzioten u Pana Minkiewicza
ktorego posyłam Regestryk ale ieszcze y tego mało tra
ba będzie y więcey dokupic bo Stare naczynia Ogrodo
we Nikaie Się Nierdzewne Cale popsute ani przyiścich
chciał ze mu nowe oddałem.
Oznaymuie ten Ze Ramy Są odymkane na Antokole do
Pałacu y narożniki w krotce będą gotowe a z Dereczy
na Szklarza niemogę Się doczekać y przetowiur tey
niepodobna Zeby dobra kordygnya była na początek
Trybunału Wygotowana dla Nieprzedkiego przystania
Szklarza.
Woreszcie też upraszam WMPana y Dobrodzieja o Łas
ke

lucza iak mam postąpić z gruntami Antokolskiemi
Żeby Niezaległy spoczął, gdy Niebędzie miał Spo-
bu do zarobienia y zostania Onych, bo gdyby mieli
wakować lepiejby na trzeci Snop oddać ludziom
y Mieć Jaki kolwiek profit Kiedy Sami niebędą
Mogli tyle Sposobności Mieć, bo tych gruntow Sto
ma ani dziesięcio Niezarobić parobkami Mając
tak Siła Roboty koło Ogrodu.
Cieśle iuż do drugi tydzień iak drzewo wpuszczą Ka-
Karcińskiey oprawiwszy na krokwie do Pałacu ale to
iest Nayuiększa że daleko od Wilij mil 4 y od
wilna mil 4 bo blisko tak Sposobnego drzewa
znaleść Niemogli trzeba tedy żeby s WMPan do
Wyprawił Assygnacyą od Jmci Pana Jenera
ła do Starostwa Rakaneiskiego na Podwody
aby te drzewo Sprowadzić na Antokole. bo mię za
wiodła Pani Woyewodzina Assygnacya od Jmci

Xię

Regestr ogrodnych Rzeczy kto-
re Się wzięty u Jmć P. Minkie
wicza 1738

20

1 Piłka do Ogrodu.	fl. 1 -	20 . 2
1 obcęgi - - - - -	fl. 1 -	- 8 -
1 Nożyce - - - - -	fl. 8	- -
4 Łopaty - - - - -	fl. 12	
2 Noże - - - - -	fl. - - 5 -	2 -
2 Ośniki - - - -	fl. - - 3	11 . 1
2 Piłki - - - -	fl. - - 3	11 . 1

Czyni Sum. 34 . [illegible] . 1

Eminentissime et Reverendissime Princeps. 21 40

Desideratam tantopere in hac Magni Ducatus Lithuanie Metropolitana Civitate Vilnensi ob egregiam et multum estimatam tum in erudienda Iuventute, tum in promovenda variis medijs proximorū salute operam, nostraq Diœcesi apprimè necessariam Religiosorū Patrū Scholarum Piarum Fundationem quemad modum à primo limine omni conatu fovere et promovere studuimus, ita eadem bene volentiæ ac manutentionis studia ad optatum causæ exitum æquanimiter continuare desideramus. Exinde licet jam nobis constet de favorabili Sacræ Congregationis decisione pro aperiendis istic Scholis Pijs, cum tamen apposita restrictio pro inferioribus tantum videlicet classibus ac solis pauperibus docendis, publica in Ducatu Nostro adeo opportuni Instituti desideria irrita faciat desideria, idcirco pro favorabiliori ampliatione illius sententia Supplicem nostram instantiam facere communi assensu judicavimus. Dant nobis motiva frequentes Procerum, ac Nobilium et plane omnium ad eandem nostram interpositionem pro suis votis recursus, qui tibi Iuventutis Suæ in literatura ac pietate perfectiores in Scholis Pijs educationem quo certius omni-

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

nantur eo illas avidius prætendunt. Nota est enim ~~hujus In-~~
~~stituti~~ horum Patrum in ejusmodi Scholastica eruditione Pro-
fessioni sua verè conformis applicatio, ac usitata in Regno nostro
praxis, juxta quam ubique omnes classes et passim cum Scientijs
ac Ingenioso Familiaque filios
sufficienter et gloriosè docent. Summe proinde et Ducatui nostro
Lithuanie et eidem inclite Religioni injuriosum videret, si in
ipsa Metropoli ejusmodi privaretur exercitio. Attento proinde
rerum statu Eminentie Vestre enixè Supplicamus, quatenus
Sua qua in Sacris Subsellijs ac præsertim in hac Sacra Congre-
gatione Protidentiali eminet Auctoritate pro favendi
ad altiores scilicet ~~scholas humaniores~~ classes, ac non solum pauper-
res, verum omnis ~~omnis~~ conditionis erudiendos Scholasticos
declaratione efficaciter et gratiosè interponere dignetur. Confi-
dentiosè fatemur, nullo nos partiali respectu, sed ipso augende
Glorie Dei et boni publici ex hoc Scholarum Piarum Instituto
infallibiliter promanaturi zelo hac in parte, tanquam pro no-
stro munere laborare, eoque intuitu Eminentie Vestre Gra-
tiam eò facilioreu, et nostris ac Ducatûs totius votis ~~ac-~~
~~gentiore~~ ~~directu~~ uti indubie speramus, ita pro Illa iterato enixe Suppli-
camus

Eminentie Vestre

Copia Literarum Ven. Capti
moderatione Decreti Ad Com=
nentum Cardl Barberinum.

N 41

Eo majori injuria nos affectos videmus, quod patiam sit ubiq, etiam ~~et~~ in Capite Orbis Roma, et quod nostris, in Regno nostro Poloniæ tot insignium Familiarum ac Principum filios ~~in~~ omni literatura in Scholis Pijs instrui, nos autem eo beneficio et libertate privari, ne ipsi prolem nostram pro commodiori institutione applicare possimus. Quare cum publicæ bonus Palatinatus nostri respiciat et afficiat, Eminentia Vrã qua Protectori Gratiosissimo iterato Luminis Regno ac M. Ducatui Lithuaniæ solet, nostro quoq particulariter Palatinatui præstare dignetur Protectionem, et pro favorabiliori S.a Congrnis declaratione quod Patres videlicet Scholas præter inferiores, et cujusvis conditionis erudiendos Scholasticos Suæ Auctoritatem et instantiam benigne interponere. Nihil id præjudicabit Academiæ R.P. Soc. I. qua tanta hisce Scholis non sine publica admiratione ponit obstacula, cum nec alibi Patres alias Scholæ Academicis conjunctæ præjudicent, imo charitative admittantur. Nec etiam moris sit in Scholis Pijs Academicas fieri promotiones, quas qui pretendent ad R.R. P.P. Soc.tis Jesu p Scientijis se conferre liberè poterunt. ~~Facilitabit hæc omnia~~ Singularis G. Multa ám commodius et ~~ad~~ tanto Palatinatui sed toti Ducatui huic utilius erit, si alteras quoq maximæ ad exercitia Patrum humaniorum ~~et plene ejusdem conditionis erudiendos Scholasticos~~ libertate præsertim in ~~ipsa~~ tam vasta Metropoli ~~tam vastæ~~ labebit Scholas. Facilitabit hæc omnia ~~et felicitabit optato evento~~ Singularis Gratia Eminentiæ Vrã, quã ~~cupit~~ nostra felicitari enixe Deum supplicando in observantissimo Protectoris manus ac Sacrum Purpuræ osculo manemus

Eminentiæ Vestræ
obligatiss.i imi Servi.

Eminentissime et Reverendissime Princeps
Domine Dñe Clemetissime.

Cum in gratioso Protectionis Sinu Eminentia Vestra universa Regni Poloniæ et Nostri M Ducatûs Lithuaniæ Respublica, Suam ab sine evidenti successu et gloriâ repositam habeat felicitatem, Eidem Palatinatus Noster Vilnensis se suumq; commune interesse pares demississimus cultum singulari recursu insinuat benevolentiæ, quam suis desiderijs prout humillime supplicat, ita indubie ~~uti justis~~ sperat efficaciter favorabilem. Hic recursus ad Gratiam Eminentiæ Vestræ est ratione Scholarum Piarum in Civitate Metropolitana Vilnensi recenter erectarum, quas totus Ducatus, (exceptis quibusdam privato respectu pro parte emula laborantibus) quantum ea publica estimatione, et estimata in pietate et omni eruditione Juventutis educatione desideravit, fundatasq; isthic gavisus est, tantum deinde indoluit adeo oppertunum in his Partibus Institutum in ipsa tam ampla Metropoli ad Scholas duntaxat inferiores, et quod majus solis pauperes docendos Decreta Sacræ Congregationis restringi

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

43

26

Jasnie Wielmożny Miłościwy Panie Woiewodo
Smolensky, Panie a Panie moy zawsze Miłościwy.

Ja maxim Bratkowicz Puszkarz Miasta Jey K: mci S Smolenskiego, Wroszę Zboga Podaż
ną Prozbę moią Do W:m Pana nego miłościwego otem: Iż za maiąc Listy od szczęśliwej Pa
mięci Jasnie Wielmożnego Jey W:m Pana Krzyszłopha Radzwiłła Hetmana Polnego W:
Xtwa Litt: Tak yod Wielmożnego S: Pamięci Jey W:m Pana Alexandra Gosiewskiego razo
Robienia Selitry y Prozbu namieyscach Gdzieby sie tylko Dogodnie mogło Dla obrony Mia
sta Jey K: M: Smolenskiego Pogotowiu Wego, a Ten yZemz zynalazł y Spatrzył napewnych
mieyscach, wkreście Jey K: M: krayzyn godnych Do robienia, Smiele sie zuniżoną Prozbą
moią udaię y Do W:m Pana nego miłościwego, Racz W:m moy miłościwy Pan ratuł rzecz po
trzebną zmiłościwey Laski swey Panskiey pozwolić, y Listem swym Panskim skarbnego Raczył,
aby to było y W:m Pana mego miłościwego nastawić: a Ja Pana Boga Prosic Zadobre zdrowie
y szczęśliwe W:m nego miłościwego Pana wdługi zżek Panowanie Pokoiey nieprzestanę &

Litewska T.S.K.
CZYTR.
BIBLIOTEKA
Muzeum Akademickie

W:m nego Miłościwego Pana

Podwszesk

nayniższy &

Jaśnie wielmożny Anaß mtł Pan wojewoda
Smoleński Pan Pan nasz miłosty

Ja ubogi człowiek Bieß kar. smoleńskiy maxim białokopyścieńsk Bycie
Słonu skarżąc się na pana mathiesewicza. iżem co przyszłemi nap
Sztarstwo iako mię wiá ziąć list vacbił dać na probę tak tesi z proch
ktory ukaźywałem mu A bych też przeszkody żadney mieniał Pan
mathiesewicz mię ciotey roboty iżbym nie dopuścił konia mi pograbił
Zaczyńsz kop za bieżeńc ktore dobrze ludzi okripili A potym drogi pó
grabiąsi drugie konia wożyć przyszłe oddał wspominaiąc się z boga
powinności akop podprzenty gotowyzni groszmi zapłacił ktory ukra
wod wyżpisać trudno iakie cierpie naiazdy i grabieże od pana mathi
wicza i czeladzi, że, iże ia ukazan sprawiedliwości męczyni, Pan
krewdor sobie, kom oczekował naszczęśliwy krzia żd wod krzyżemi
prosze wod nasze mtł Pana o vczynienie sprawiedliwości Pana mat
szewicza, Jakożem kilka razy to inż wprzty odprawuie w smoleńskie bo
mię Pan cyrkwart przyiął, radząc mię do takich rzeczy godnego
o czowie nasze mtł Pana prze o vczynienie sprawiedliwości zacoia
pospolu wszyg zachodzę zdrowie szczęśliwe panowanie wiecney p
prosić winien,

Podnożek wod mcę mtł P nasłey

CENTR. BIBLIOTEKA

Ja P. Maty Jany ostał cały woku 1624 a
[illegible] ylenich słobodi był niemy kedy ma
ke skarodki w kus[illegible]ku Jeby w dzie ingustuy
ost. ten cały w skarbu dostał
Alex[illegible]

Madame

45

Une Indisposition qui m'Empêche Absolument de Sortir m'a Privé de l'Honneur de vous rendre mes Devoirs. Je n'en ai pas Moins Executé vos Ordres Relativement à Mr l'Abbé de Wiazemsky. On ne peut que s'Interesser Beaucoup à Lui, Quand une Personne aussi Respectable que vous, Madame, Veut Bien parler en sa Faveur. J'ai Commencé par le mettre Bien avec Mr Herangis qui peut lui etre fort Utile, et de mon Coté j'Ecrirais à mes Amis en Russie et en Pologne pour Appuier l'Abbé dans ses Sollicitations. Je Dois la Justice à Mr Herangis, que Touché Justement, Madame, des Bontés que vous lui avés Temoignés, Il s'est Porté de la Meilleure Grace du Monde à ce que vous Paraissiés Desirer, et Il a Regardé Comme un Bonheur de vous Donner des Preuves de ses Sentimens Respectueux. Je prens la Liberté de vous Detailler ce qui Concerne l'Abbé, pour Tranquiliser Votre Bienfaisance. J'ai l'Honneur d'Etre avec Respect

Madame

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

Votre très-Humble et très Obeissant Serviteur
Le Comte de Choiseul

ce 26 avril

24 46

voyla Mon bon cher abbé la deux lettre, une pour Monsieur
de glaire, l'autre pour Mr de potocka, jespere elle avoir
l'effet que vous en esperez et que je leur desire de plus
profond de mon ame, je joins icy votre passeport, pardon
si je ne donne pas a cette lettre plus d'etendue, mais mes
douloureux maux de nerfs me tourmente plus que jamais
et m'attaque la teste au point que je voit tres difficilement
Comptez au reste sur l'entiere le plus sincere pour ce
qui vous regarde labsence et le tems ne l'affoiblira
point, obligez Moy de me donner de vos nouvelles
tous que vous serez en pologne, nous avons une
Maniere directe de Wilna qui est toujour dans les
Mesure dispositions pour vous. Mil bon pour ma
plume tremble et peut a peine tenir la plume
adieu la pierre et la bonne prenne la liberté de
vous dire Mille choses et de vous souhaiter un heureux
voyage, je vous reitere l'assurance des voeux que je forme
pour votre bonheur et jay l'honneur d'etre Mon cher
abbé votre tres humble obeissante servante

la Baronne d'Andlau

18 aout

Ustredna TSP
CENTR.
BIBLIOTEKA

Jasnie W. Nayosob. Dobr.
y Sercedrobliwa Fundatorko

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

27 47

Zamierzone intencie moiey nikczemney osoby, tym dla mnie a nieinnym bydz Celem, abym mysly moie w tey-że kraie ucałowała nogi Fundatorskie J.W. Pani y osob. Dobr. Łaski pewne Losy szczęścia mego nie dopuściły oraz poruszonego Skutku, ponieważ nawet myśly moie do Konwentu Marya-polskiego, w ktorym nic te wyiedrzec mi potrzeba do Kolyi na Kongregacyą, ktora bydzie 19 Lipca, na ktorey to Kongregacyi o Zakonczeniu Fundusow Nowosadzkiego dowyrzymi Tamtym Tekstem y naznaczy Zakonnikow na mieszkanie, ze bytem mocney nadzieiy na fundamencie mego Oswiadczenia J.W.W.D. Pana Brata Dobr.

Teraz zas zgadnąć nie mogę iakiego
y iak prędkiego spodziewać się na-
my uprzykrzenia, Lubo mi serca
z tranic nie pozwala Statecznā
Panskiego vmysłu JW Pana Dobr.
przedsięwzięcie, iednak mię u-
rząd moy nie iako ani mię zebrać
miłosierdzia Panskiego, aby my ia
wzgardzić mogli by tu przykrzenym
y JJWW Fundatorstwo Dob.
z pobożnych swych dyrect uben-
tentowanie byli, potrzecie y sami
Przeto rzeczy bardziey by postępek tu
myśl nie mi byli dokładać dba-
rania w wspólnych pożądkach, a-
ko w swoiey własności, o zabudowanie
y innego dobrego mniey pa bo tu po-
rze la bowiem y pe[illegible] intrsduk
ią tylko nieżyczny znanie, y podanie
ydzie, na które oczekiwać by-
dziemy Dania y rezolucyi od JW

W. M. Pani Dobr. którego ca-
łuję na którym mi[ej]scu Pluryn
sobie May Taj kompa Pani Dobr.
pozwoliła, a teraz mię całym
Zakonem dobrodziejstwy Twoy
polecaię, z nay[wię]ksz[ą] wenera-
cyą iestem na całe
życie
W. M.
Pani
Dobr.
Fundatorowi
Dobr. Zaiąchie nego
Całuię z podanego
respektu Supliku[ię]

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Kopia Listu
do J.W. Stani
Skarbnicy Litewsk

W Bogu Przewielebny Mci Dobrodzieju

28

Przy słabości mojego zdrowia y teraźnieysze awantury rożne zatrudniaią tak
prędki jakobysmy sobie życzyli wyiazd nasz do Bydr, podobno zpewnych oby-
czności na drodze trakt obrocim wsze przez te powody Burc ktore teraz ide
chcemy być Informowani jaka tam spokoyność od Kowna y od Granicy Pruskiey
bo tu rożne dochodzą wiadomości.

Zdych powod miodu prawnego Bezdz bar WMci Pan Dobrodziey wziąć do kla
sztoru może Zyd ktory znaiączyć wyrzucić żeby miod był dobry jakież wychodzi
niech tam stoi wdlepie WMci Państwa. Wosk zaś na świece kruciele obrocić
zaprzybyciem naszym determinacya nayspewnieysza o czasie Introdukcyi będzie
ktora jak nayprędzey życzylibysmy sobie widzieć żeby niemoca słabości y tera
źnieysze rożne trudności przezwiadrzały. Instrument też zaprezentowany
wczoray maż mey przywiozł z Dombrowney od Jmci xiędza Biskupa. List
do Jmci xdza Proboszcza pisany gdyby doszedł prosze: Jamten Respons
pozno nas doszedł musiał Pan Rożydłowski niepredko odesłać: polecam
wszym słabe moie zdrowie swiężemu Wspomnieniu pozostaię na zawsze.

I W. Mci Wł Zbo

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

29

Reverendissime in Christo Pater Commissarie Gliss Ordinis Seraphici
Pater et Benefactor Aprecatissime.

Propensum erga Ordinem nrum Rdssima Paternitatis Vestra affectum magni
dubens omnimodam confessor gratitudinem, ulteriori gratia me una cum
Universo cetu nostro integerrime recommendans, Desuper supplicem
adjungo petitionem ut pijs nuij intentij auxiliatricem porrigere manum
in dedignetur, opto etenim quadam nostra subjecta regularitatem labefactantia
continere reprimere atq via correctionis melioni norma restituere ast quia moliendo
innumera probra adversus ordinem nostrum in hoc fundamento si ista
facilitare jactitant qd Romam ad Rdssimam Paternitatem sub recursu
facturi obtinende facultatis gratia aliam petendi religionem utq sic
sua vitia celare ordini nostro incommoda cauere liberius valeant, quare
obviando illorum subdolo intentioni, oro qm submissime si quispiam
crucis dicta media attentarit, nobis inscijs nullatenus effectum sortiri
tres si dimissionem ad aliam religionem v. facultatem romam petendi propter
postulaverint
citeriam sui dicti Pl naturos se insallibiliter sperant, nobis in medijssimam
dispositionem, verum in hoc casu ulteriorij promotionis nostra ex parte
Ordinis nostri, cui dicta subjecta insense adversant utpote carentia
perfectione virtutis. Velo autem ab hac nota immunes haberi
cupientes, quos ad Regnum Portugalliae Coetui nostro de Balsamao in Regno Portugalliae
situm cum obedientialibus nostrij expedivimus nempe A.V.P. Narcissum
Rychter Secretarium ordinis nec non M.V.P. Valentinum Czabernatovicz ibidem
locum cum P. Emanuele Sarosiensi Coajutore qui Benedictionis gratia
à Rdssima Paternitate obtinenda gratia ex consensu nostro studiose
Romam divertent, quos Paternia Benevolentia optima in forma
recommendamus et ut illis securior Romam aditus pateat postulamus pro eadem
Obedientiam Viennam etiam ad M.R.P.P. Reformatos Sctae Franciscanae
transmittendam ut prout cum jam jam in procinctu viae existant.

Viennamq sint transituri, ~~eam~~ dictam Obedientiam inquisituri qd si
autem forte ~~fuerit~~ [evenerit] ut eandem ni adinveniret nec diutius moram trahere
valerent intercedo pro iisdem ut hoc homagium eorum futurum
ratum ~~habeat~~ [fiat] ~~utpote cum illis desuper alia sint roma negotio qm~~
qm gratiandum ardentissime exoro Paternae Reverentiae me ex integro
Subjicio manus.

Rdssmae P. ...

Copia Romana

Lietuvos TSR Centr. Biblioteka ... Mokslų Akademija

Jasnie Wielmożny dlla Wschodu Dobro
dzieiu

51

Przes tu podtą dobre zawiny ale ie
ste nie fundamentalne odebrałym
Nem Olawski Posel Jdłb K[rolewski]
Jdłb Krasickie y Stuffan Polie wsan
cy będący assesant per omnia że tey
przeliminacia nimogą bydź tylo dobre
dla Polski y Europy Jdłb Stanisław
Jdłb Stan Olawskie wszystkie zdaią
Swoim że iest assekurowany od
Ministra Francuskiego aby był upewnio
ny ze dobrze rady dysponowane
dla Portu Jdłb Stanisława y Polski
Co Interim mieć będą podsekuten
Jakob y Król Jdłb Prussi nimogą się
ohym dowiedzieć Posłat do Berlin
Widenskiego pytaiąc że repetitum
zmowienie że może bydź Król Jdłb

Upewniony że nic się nieznanie abi stało
przeciw Jego Interesom y Anglia y Ho
landia wiele u mar twiona że niemoże
tych wiadomą y to przyduć mu Pan
czemuśki Hy mieć podstawa do boiaźy
aby Francya podpyjaus by traktaty
chcąc deklarację miała dwuletnego dnia
potym podpisane o przemienionego stoli
kas potrzebe ata nam bieda siedzieć
sine prowidentia Fortasse mnie Hory trafi ter
na dos ubogi Dnia dziesiątego Junii Stile
Presentowani Punkta na Pokoiach Potom
czyli tych Punktow Sullezy ratyfikowali
sex że ma byc Congres Potym Cesarskiego
Francuskiego y Moskiewskiego dwór admittuiąc
do tego kontynuacyi Stanowiona cum hac Addi
tamenta Sadherentiam Swoiey Angielskiey
Electorskiego sine Hiluto Regio Sadhe
rentiam Swoiey O mnie decidere to Hy
tylko francya Warowała że in casum

Ichy ten traktat niedoszedł aby wolno
ſtanęły ad Stanisławum przy Boku
Jeſli Stanisławowi z Jako Panem
ostatni Bogusławem y wolne przyszłe
Wojsko Francuzkich przed Panem
Bohatyrem ten pracht nieuiem Skąd
Ale wiem to dis niepodobney dzien
ani wdowy Ktoryby ted nieposzedł
Panem Stanisławem Wszystkim Ktoz
debarth Boże dobre nadzieie dla Swoia
Jeſli Stanisława Ext Jeſli Prokh Pi
sał do Seneata Kuta in ad to
Krolowi Jeſli Stanisławi Bracia
Mowy Ktorzam u pana aby mi
uwiadomił Osadach przedsiem
O Interesie Swey Dobrodzieia nadto
Co Wiadomego nimogę wiecy pisać
Bo nic nieroszumy Czekamy nasze
Lubey Swey Dobrodzieia Ty Tam dnia
Pomu Jakeruta Ktory ta przyiaszkę
od Ktorego nicheb mowiłem w Interesie

Archyvas TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

JW. WMć Dobrodźiéia Z Panem Walerym
capitaneum wszytkie interesa sadukuo
wat się naprzod in materia inq[uisitionis]
sionis a potym że prebendy prowizyi por
delem accentum ito decedendo summam
Capitalem dat rady Imć Pan Valerat y
assekurowat ſiebie y swe wszytkie
dysponuie aby odezwie się do kamery ku
tey sty ut disponat commyſionem ſtore
more dyſpozi[tionem] Że trzech albo cztc
rech Polakow przy brzegach Prycialat
i tyſiąc tatarzych i prętko to może
bydź Ogołocono nietrzeba y Londzkim
turbowac a Lubo może dać ultima
appellatio do Króla Jcmści rzadko bywa
Castowany delezet bo i ci inſtrumenty bro
ią Jak się dobrze sprawuią czytałem że
wsi relacyą Imć Dobrodźiyce odpowiedzia
ła mi Jeszcze gorzey mogło być przez
prawo Lubo chciwie Pomowie tamtędy
wie i dał bardzo długi i papiery przeczy
przeglądać y Patrona niemieckiego ney
mniej Jeszcze tedy mowił y drugi raz y
z Panem wszytkim Jakoż allegowali
JPan

Widziałeś wiele przykładów że tu często tacy
Szlachcic kupców wielkie pretensye albo sędzi
szczęśliwe vindicantur przez jaskrawe dekretem
od Sądów podejrzanych tak y teraz dalle
go wat przykład Pana Farmeytaskiego
z tych dniach agitowany z Wojewodą
~~[illegible]~~ tylko naszem Starostą Wielkorządcą
pretendowano na Klonkiewicza przyczynę
od Cyla Izdeli 20000 Prus. o którą bardzo
przysięgłymi tak pewna że ta rzecz u mnie
by twoja droga ale z tamtej się efficacior
niż ta niesłuszna rzecz która in hac sta
tu tak tydz musi tak jej tamte dały też
z o tyle satysfakcyi odpowiedział mi Pan
Walerant że ~~[illegible]~~ była była Cautio konten
towane się mogą ta mogłaby subsequi od
Pana Podskarbiego Wiel. któryż mu ma do
mu albo od Pana Podskarbiego Litewskiego
i Zaręby wróćcie z Brześcia Uwolniony
A szczerzej tem jest równo z Ministrami
z Wo Dobrodziejem ob fatum tego Izdeli
Dobrodziejki twojej stała ale przychodzi do
siebie parce dicenti parum mirabilis in
agendis tej mojej relacyi si videbitur chciej
ucić się tej planty chciej Wo Dobrodzieja
~~[illegible]~~ referuje tak co mi mówił od samego Pana

Waszeńska M. Pan Bóg świątkiem cię
nie opuszczam Boży mogłobym dla tego
W. W. Dobrodzieja i Pana wdzięczny służ
do Pana sprawiedliwem ale w interesie
nie mowy niebyło niechciała takiey
krzywdy odnieść od Bissetey swey ex Pyt
ex quo iak zwykła mowiła a Inamtes
Mowiła y Pani Dantzka co rozumiem
relatum przez Jeden Dobrodzieja Co Pana
Pisarzy Jestem przekonana Generalnie
Jego W. Dobrodzieia
Łychowym y Unde
Jeden Pan Podkomorzym Stąga
Kamieniu mieszkaiąc Jeden mey
Videat quid fecit
władzie dawney prawy
Jako za biedą wkrótce
rzeczy Zastawiony Summy Pyth
y wszystko niektorym za dobrze
dzieie tym Ktory Jestem Unicus
Wasz Pewnie Jest czasu z kontentem
za Pozwoleniem Krolestwem Pozwo
odpisz za do Pana wy Stany abo Pan
rady do Litwy prestus diredit

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Akademija

Mci Dobrodzieiu

Przyznam się memu Kochanemu Dobrodzieiu że tuż Kalixtem wiele rzeczy stałem się dla tych Dobrodzieiu. Ktore mię tu tuż od Zawoiey datą trzymaią bo nie tu przyczyny gdzieby tego chciał i tuż mię wzięły do Cesarskiey przez Hollenzone ktory oświadczył Damie Cesarskiey ze chce dawno zażądać z Krolestwa a ich Krol Jego Mci Pan y proboszcz Gimnazium ostatnie brac chorągiew Jakoż y przed dzięmy iakiś pomorzanin y chciał stąd dzięmy iakiś pomorzanin y chciał stąd nie wiedziałem do tego komu rzecz mowy ale chodzę y Im dobrze i Kapucyn jestem y bydzie tak chciała Kalym Mci Kochany Dobrodzieiu Mcy przez do Hollenzone Krolestwa literuiąc y do swych przyiaciół nad mię abym exulował abym do rzeczy nie bydzie.

miał wpaść wniebowstąpienie Monmouth ma
Dnia 15 Jan Henryka ma exhibere się
Pułk Dobrodzki a chyrii non edocere
ale Exspolacyi albo niedźwiedzi tute
rotuw serych ale prawdziwie dla expres
syi tego jestem prawdziwym Sługą Wyso
ce ufnie tam arduum dla mnie abym
niemiał żeby konde
Pułku Liżdan Trunckow Kamienna
umiemde

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

le 25 août

Monsieur l'Intendant 32 55

les 24 voitures n'ont pas suffit attendu les Caudrons qui donnent retard derrière fatiguent par trop les chevaux. Je ne crois pas pouvoir expédier aujourd'hui mon convoi, je part. de l'Intend pour aller moi même ramener les voitures restés derrière j'emmene aussi des chevaux et des voitures en quantité suffisante. je vais pour encore voir M. Blanko. Je suis extrêmement fatigué et mal secondé par l'escorte.

je n'ai pas le tems de vous écrire plus longuement. Je joindrai des voitures vuides au convoi qui partira demain pour ramener les [illegible] qui se trouveront sur la route. Je fais chercher de petits bateaux pour les caudrons il n'y a pas ici de voitures plus petites.

j'ai l'honneur de vous saluer

respectueusement

Vaguer

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

56

Monnier

Monnier l'Intendant du

Gouvernement

de

Metz

57

~~33~~

Monsieur le Sous-Préfet

j'ai l'honneur de vous prévenir que la quantité de 200 tonneaux de farine que vous m'avez annoncé avoir en magasin pour le partage du 5e Corps d'armée est décidément insuffisante; je pense même que celle de 400 tonneaux remplirait à peine notre but, j'ai m'empresse de vous prévenir de cette circonstance afin que vous puissiez y mettre en conséquence

j'ai l'honneur d'être votre salut

le Cte de Mars Colonel

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

34 58

Z wielkim podziwieniem odbieram od wmś. wiadomość, że
Imś. Hetman W.W.X.Lit. odgrywszy abrat Wmść. z Rachunkami
na Kalkulacyą do Wilna, gdyż mnie nalezy Imś. Hetma-
nowi czynić Raporty, a z Regimentami Comendy wmś.
Kalkulować ich należy, zatym pisz ex wyss Instancyi
do Imś. Hetmana, sam zaś czas oparowany tego
Lata umyślne Ziad do Kinsha dla uczynienia
fundamentalney z Regimentow Comendy wmś. ligii.
danych. Donosisz mi wmść. że niepodziane Elicia
tego świata Regimentu Kwater. Sufferyntk. wielkie
w Rachunkach Regim. causavit zatrudnienie, ktora
exkuracya.
allegacya cale valere nie powinna, ponieważ wmść.
corocznie Kalkulacyie u Regimentowego czynić
należało, ~~nie~~ a tak y ten manament znadnieby mógł
zwierzchności. Acz wmść. instanquiesz do mnie za Sor.
Jur. y Adjutantem Romorowskim, więc ad instantiam
wmść. Porucznikowi Jurewiczowi Regimentu Kwa
termistrowskiego Adjutantowi za Romorowskiemu

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

waszmości pomin

Porucznikowską karę contenię y decyduię ~~[illegible]~~
wmdan obadwuch tych Officerow u Regimentu moiego
solito fossellowac y publikowac kazac. Przeto y
Imść Pułkownikowi D'aubray należy, podług
woli Imść Hetmana y wydanego edemnie ante-
cedenter do Regimentu ordynansu, abyś wmdan
ex Capite ~~[illegible]~~ sumitalnie wyżdżi karat y powrocz wmdan
przypominam ——. et vice Versa.

35

Mnie wielce Mc Pane Smoleńskiego
Sędziego Brace

39

Nigdy mi tego nie spodzie wszy Sybym
ko mie nie telnos spowiedz ustawicznie
przekroczie rzy potem a mnie
ie ony ch fl. dzie kont hy nie
brac nie moge nie wiem ob, temu
rzeby byta, prosi es wstan aby m smy
chertowka mi ie wrzekli mi ty de
ste tem, chocz gdzie za pet mi nie
mam sobie nawiy gy, a do tego mo
wiecy spodzie kosh ka kozdego
dytatem a wstan wtasmie ak, ze
dzwiako bysko dokiemu ie mi wo
dzi, ktorego ie ze mi do zmo tem

Wieczy

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA

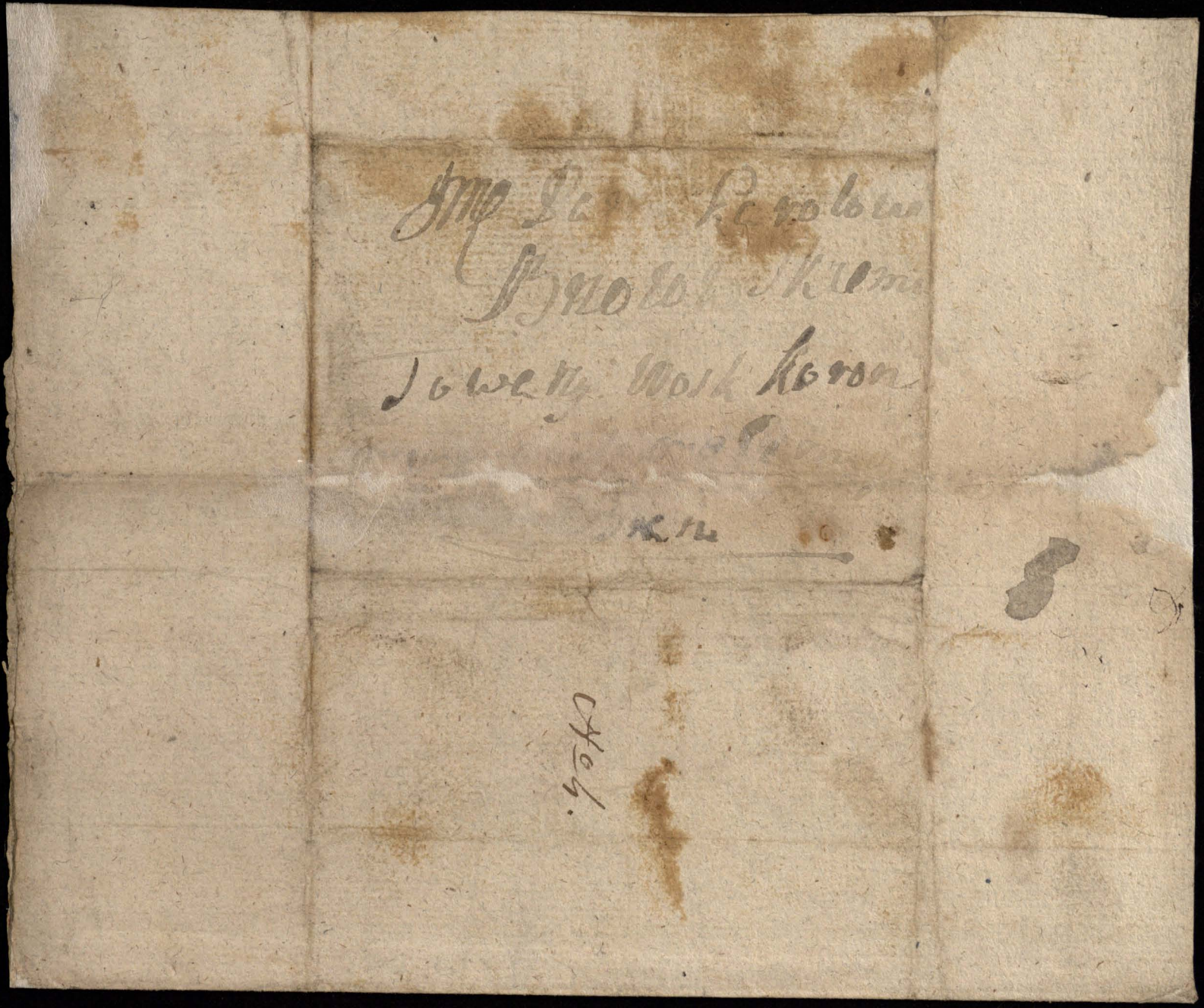

Szlachetnemu Urzędnikowi M. Krzyża Pomorskiego Mistrzowi Prowincyi Kay
serskiego Krola Ich Mości Pruskiego Miasta Elbląga

61 26

Za rokowanie Xcia Jm. Xędza Alexandra Jagiellończyka M. Krzyża do
mendatorowanego Kapitana Jałuba do tey ziemie na wyra
żone wprzod miasto od Regimentu Kozanskie. y ustawicznego
tego Xięstwa Litewskiego Zmarc Krzyżowca Jana z Brzezanskie. y. 88
mistrza Drzewodzkiego y zwłaszcza wszystkich wasnie ze
pobrać Vprasamy ia do ich prezwis ku wyratowe bez
leto nyse tam zaihowuią Vprasamy tedy wszystkich Komen
dantow y Burmistrzow y wszystkich Strzelcow wtym
mieście tu nasze nasiąz prozby abyscie od ich sędzanych żad
ne od nam anowanego Kapitana tych naszemnieyszych lud zi
nie brali, a Kapitan aby ich mogł mocno pobrać y obserwu
ige te co Kayserskiey Mci Krolu San. nasz miłościwy z Kay
serskim Krolem Jmcią Pruskim rozmieł dawny miłość
aby te wszystkie ludzie wydane cżsty y Kayserskiey Krol
Pruski obiecał wszystkich wydać bez żadnego zatrzyma
nia nie wzgledu ktym te Jmcią anowane pozwolicie Kapita
nowi te pomienione ludzie pobrać y tych wszystkich ludzi
do tey ziemie z y dobra ich, gdyż te z tych ludzi Starga
Wielka mez porobrone szkody wielkie Wkrolu Kayser
skiego Jana Mci zwłaszcza y Koronie Polskiemu Prosemy
Jmci. ponieważ od nas trzech ludzi wiecej, gdybyscie ich
zatrzymali abo Jm ze takie koleynik ludzie na Krolu
Jana Mci Kayserskiego Wiecie ich zatrzymac y do nas odesłać
gwałtemy się Jmci zawsze te tu sie odwdzięczey y po
Xięstwie Mci Krolowi Jmci Pruskiemu odsługowac
tym zostaie Jmci Panstwa do wszelkiey

Er.

~~37~~
62

Hoch Wohlgebohrner H. General

Aus dero letzteren brief ersehen sie dass der H.
General ist bey gutter gesundheit, dass sol
te mir eine grosse freude seyn, aber mich
geschmerzt sehr schlecht, dass der H. General
nun erwahlt hat seynen Magasin seine
schlechter geschrieben als den brief mit H.
Leutnant, sie beklage die jungster
Burgundischer tochter in dienst zu den
unmöglichen Chagrin, indessen bitte dass
den selbigen sich [illegible] am [illegible] zu geben
[illegible] Gott

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

[illegible] Dass wir sie gut verpflegen können, und dass
gedenke sie gute gemüthe [illegible] zu [illegible]
erhalten geht, aber Dass zu nun gedenklich
wird sie nun vor grosse ungnade kommen, wenn
dass Stilstandt eindes aufkum, so wir
sagen ist Dass 9 10 April wegs vor bey,
und Dass nun gut möglich verbleiben
bleiben, dass gelindt ist für Juliss kann
1 Ch. Dass C Dass. Molz und Roggen 7 Dass.
und gut, vor Erbsen gut nicht zu krigen
bey Elstadt, gut ungedenken Schiffen mit
gelindt, und die Landtleuter gehen nach

[illegible]

Ihr Ex. General von Lynibrok Ihr wohl zu
Petersburg wohl, was Ihm Ihr Ex. General vor
einen Zeit an mir Lieb, Ihab man Ihr ohne
wieder Ihr von Gott, Ihr auf ist mich unsleb,
und gabe in Ihr wohl einen Ihr Brief
von Lynibrok, so wohl vor Ihr Ex.
General als vor mir selbst, mit ein-
schen ohne, und weil Ihab Ihr Ex. Brief
in alen sorti ist Ihr so Inhalt, Ihab ich mich
sehr wohl vor zu sagen, und gabe alen in die
ihr Brief zu antworten, weigen in Ihm sehr lange
ist zu Reisen Ihr, Ihab ich gabe zu Ihm Ex.
General Ihab vor Ihr 3 ohne 79 Ihab Ex.
in 6 Büchsen, ist wird ohne Inhalten
[illegible] Ihab Ihab
[illegible]

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Mūsdru ist Ir Gnadn Schreiben und Gnilen,
Insgemein Tage Mayer und Ir augen auf Isbel
Tage bin in mirnberg gesund, Tage got
und, Bitte eben Ihr H. General wil o gütig
sein und unter mir Ihr von Cabru und
Comiss dir 79 Thal. und Schreiben in Platen
[illegible] und Ihr Gnaden Ihm, eben
also mon Ihr von Cabru wil mir gern Isbel
erfolgen, Mein Liber Mama Cabrt Ihr
respect Ihrund Ihr und Ihr H. General
und ihr Innblein lieb und Lob

Ihr Wolgeben H. General

Jasnie Wielmożna Mość Dobrodziejko

64

38

Z wielkim moim Ukontentowaniem odbieram wiadomość o Szczęśliwym przybyciu Wmci Pani Dobrodziejki w nasz kray y pewne być Szkodnay przedsięwzięt dla Ieśmienia Stopy Macierzyńskiey gdy by nie Seymik Gromnicny Woiewodzwa Wileńskiego blisko Nasz przypadł nie był odprawiony. Namieniasz Wmci Pani Dobrodziejka że mi nic po tym zwłaszcza kosztuie wielkie y Inne okoliczności prawdziwa rzecz że względem mojey mi wygody Jeżeli przyiść do tego y kosztowniejszey

Fabryc

przez Cały Rok nic pożym. Ale zwłaszcza y bez
pieniędzy Interessa całe potrzeba nayprzedniey
kosztu żadnego nie będzie bo się bez niego obeydzie
y tych pieniędzy w Expensa brać nie będzie Jako
się pokaże a tym bardziey Testamentowe Legaty
ze Summ Kościelnych sam nic zostać nie może
bo żadney Swoiey sprawy w Trybunale nie
ma dosć on zaś ważył Sumptu na Konfirma
cyą ponieważ potrzebuie do Trybunału Ma
cie utrzymuiąc Swoy Dom Pan Stanisław Bo
gusławski z Wilkowski Jego Mość Pan Węgierski
y wszelky Assystencyą zyli Jakom się sam
dobrze napatrzył nim wzyy Jmść Stanisły
z miłości Polskiey radzeli Pan Testamentu
nie mogł zaś być Marszałkiem bo Deputatem
nie był Wolał być Posłem
na Seym.

Jakosz kolwiek wprzód wyżey Reflexie o day
cyzya w wszystkie Dylacie nie których spraw
iuż wyżey drugie nad chodzą Kilka sprawy
do Conserwacyi lubo dwie Jest pilności w Trybu
nale pozwalam na Dokument y list Pełeth
z nowogrodka pisany pod dat 9 Januarii
Lanc Oszmiań przychodzi do Conserwat Dow
ch wielkim mieć Starannem utrzymaten ze
pozwa w Regimie Kozerwato mi Lekym dniem
p. Talenn nie bez Szukać sposobu Jakim kolwiek
sposobem Kto utrzymać który Jestem mogę Jednak
w liście wyrazić chyba za przybyciem moim
a tak gdy kilka konserwat mieć pragnę nie chcąc
Jnne dobra w zastawie przewłoczki prawa nabyć
się Strachu ale prawdziwie y Zelwa ostatnie
mich mię Pan Bóg mie
Błogosławi

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

kiedy Ma pozachowawszy Patronow Expens Prawne
bo się zdawac mi pudolna agencia mi teyze
bliska Tytusa Talenu nie ich mi Dyd po
Statu Szrefte y ten hedziat mi dwel Lilla
nasac ktore mu musiat y z tyd wzrysdasi
Dawac y odyshuge wykupowac az do obmowy
przyjtey ktora wypada 22 dbre 1718. Co by
mi potym bylo ubyn mi warzat awantazu. Je
mah Jerch się to cale mi do Wmow Panicy
Dobrodzieyce Ja gotowe u Sapersedzac chcey
Wmow Pan odpowiac do Wilna prosto Jeze
Umysley wstawic pred terminem Seymi
ku Ja vchoway Bore mi man Sey ambicyi
Jew upewnian u we wszystkich sprawach
Salwuie hedzie pumiewan drugi Subigorku

Mnie mia nasze pane
Jak pnedzy Marcinek

Wielmoża Pana Dobrodzieja

66

36

Bylem w oppressiach cześnych przybyszy do Urbanowa
abym tey Raby ktora należy do Xięcia Mci
Pana poszczyć Bypni memu Panu Dobrodz
Krejem exkuzowałem się przed Sł moich
Spawało przez kilka dni Ledwom wybrnął
że mi dano pokoy a w y Summa by zgo
neta y maynore by się nie akupiła mieli
a nie Stychana trudność nie wątpię że Pan
Dobrodziey przybyszy na Bial Kus
nie o mieszka Wmci Pana Dobrodzieja ber
bowiem chcący że Wmci Pan w pokoy
sie aby y Smme na gniew y kurdyg nie
Pidae y Laney
się Dyscretne

yeżhurowa Jaraś tali się Nama będzie że Żel
we y Deszczyn chciepie na S. Michał
bylo tylko pinigdze się nie bawity
przyhar Wmoscian Dobrzeyskich Rels
ni niech dla Boga przpiera nie głoszę
nie komu ze odchod Ale z tych okaze
ciech będzie Wmoscian Dobrzeyska wsz
co za konsekwencie na Dyrowne Jakie
Woli Ewikcie w niemiem Sem wszyst
Obligi w ktorych się Jmć Dobrzey opisał
na tych dobrach co ma y będzie miał
a po wszystko uprawa Szkodnic będzie
Jeno ustawna hurbacia by była od Dwor
Jow a konkluzia zebyzechcie weba było.
Jaz tedy wyrawiwszy ten Interes y Kspr
zewawszy dostatnale me wątpie że.

Wmoscian Do

brzeyskie

rechcesz zważyć co pisze Ja dnia wyjechałem
z Wilna do Mereca gdzie przybyty dnia
10 tego miesiąca gdzie zaraz wyprawiłem
się do Stołpiec. z tamtąd mało odległe
wiorsty biegę do Nowat Stemnicki dla kalkulacyi
z Panami Zastawnikami y fundowania Kapli
Justkiewicza na folwarku Dolmanes którego
ja w Wilnie widzieć nakazał aby się
sprawował ale się odmówił nic nie wskura
na perswazia napisz W Mość Pan. Dy
drugie list do niego dołączony mu ze
się tak dobrze obszedł ze mną y ze za
mi chciał kontynuacyi prawa.
Pan Piotr Stuszyński popisawszy mi
owe pretensie chciał żebym mu
akceptował mi nie wskazawszy jedne
na Białą Rus do W Mość Pana Dobr
drugie chciał o tymże ale W Mość
ni Dobrodziej odpr
ły do powrotu

Swego do Litwy z dokumentu za drugie mi da
wac o tej Woli swej ostatniej
sadzie popisowal y list sadze ostatni mi
pisac do mnie Jezeli by mi wymykow
wolno napisac zebym weytrzal w pre
jencie Jego y dawal medzie Sentk
miey Dobrzeyce bo skarzey by sie by ly
kurrobierania Jego pretensyj.
Sel wem ze Juz stanol dla tego pre
zetych Interesow mi wyprawion bo on
Jestaterna Relacia uczynil tak o sadze
Peterburskiey Jakoby tez y o handlach de
Dii pisytam do Dominikanow Wileńskich
sto in Dat Rzpalere bo jakim sposobem
o ktorych nie moren dojsc sprawy.
Sekr oddan wzig wzy gnitalig pra
wne napisawszy dzieci Mospkiem nie be
da sie prawowac bo uraz wzy mi pewni
byli by smy Sumny ze wzy stich Rzeg
mi Sfa wzkurati y Schmoz
co sie prawowali

Lietuvos TSR
CENTRINĖ
BIBLIOTEKA
Rankraščių skyrius

Jasnie Wielmożny Mość Osobliwey Jmości
Dobrodzieiu.

Niech mię to nieodbiia od Łaski Jasn. Wiel
Mość Pana y Dobrodzieia, ktora sobie za
karb osobliwszy Estimuię, kiedy ab avo
y wiadczone Łaski y Protekcie
rego Domu Jw Dzierżą
mieniowi moiemu
yrzliwsza Submissio na
ta zawsze hanc munificentiam
moiey osobie tak yrzliwosc y Hener
zupełna, Dziedziczy kiedy zawsze

zalic się rogor, na nietaskawych na mnie
Dispositorow Dobr Jasn: Wieln: Jeymc Pana
y Dobrodzieja oswiecia, in Vicinia Starostwa
mego Lininskiego będących.
Juz wprzesztym Roku JMc Pan Wo
Lo ainski JMnmc Pan, zabrat Gwattem
a [illegible] o mach. Lesnych z Linina do
kopp taris y kopę [illegible]
super musiano. JMc Pan
Administratorowi oswięcy
[illegible] Talar: Bitych dwadziescia y [illegible]
y Ja sam, y JMcPan Dzierzawca May
inski JMcPan Rapp Podcz: Inff: suplikow
lismy

do Jmci Pana Dobrachlicia, ale dotąd
bez resolucji jego Panskiey zostaie.
De novo za tymże Jmć Pan Wojski Łęczyński Jmć Pan Kazał Ludziom moim
przez kilka tygodniami zabrane Bydło Konne Krowy, odgrażaiąc mi
się tego ieszcze czynić, o ieżeli skarżyć
pozwala, oddaię dignitatem Decisionem Jmci
Jmć Pana Dobrachlicia, iako
słusznego, ktorego Jaśnie
iest osobliwszym in toto
Więc Supplikuię
rozkazać Jmci aby in instanti
len, był wrocony Ludziom moim
Nagroda y Satisfactio za tak rok g.
nie zabrane Krowy, tarnice, y pienie

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

4

Z tis o restanie sine remora Commissiey, do
porządney Satisfactiey moiey, y do Ulożenia
ab utrinq pretensy Włosci oswieyskiey
y Liwinskiey. Ex parte mea Jmć Pana Oyca
Kopy, vmiem tribuere Justitiam et facili-
tatem, Jmć Panie Mitosciwy niemi maią
nazanq Jakby PP: Commissarzy y Administra-
tor, za Violenie vczynione, y aby ab
tum
aby
titiatur. examine, et in fituum
rzecz nieczynione, panam
bus, stanie na Sity y spo-
ło vnąc vczyć, ja zas vpadam
anskich. z nayniższą Subiectią
y ległością iako nay pokornieyszy Seruita-
or, y Famulus Honor omni
eorationis Salutu Będę nazawsze
Ad en. Mielnu: Jmć Pana y Mitości
vbiegły

Prędme Pater Dobrodzieiu moy

41. 70

Characters reverendi manus Vmść Dobrodzieia, reverenter
suscepi, de gulatus dum ad contenta vero eorundem
sic respondeo: Co prawda że dziewczeram dat adhuc
les manus Prędmedonis vrd Przyiścieycum dubitatio
tione manu Pis y hist zprodnisem Krzia Imść Dobrodzie
ia utrumq; z Kleczeia Vbl Karty trzeci hist zpodnisem
reli Imść Pana Podskarbiego et Egidiosciah na urzado
ma Dzierżawę et notul Persond Nmść Dobrodzieiow
stwace, a nato miejsce miałes Nm Dobrodzieyodcz
rai, te trzy sztuki ostatnych mi teraz pisz raz pytz, y
czwarta, karte moię nadarowanego konia, ktorą
vymog nam mię Jan Marszałek a potym ten
żon Kalczaf. Wiec zem podwalerom niewczasowa
ni przi ato negotio Nmci Dobrodzieia bytnosta moia
niechciałem dalcy ingrietowac et a prostokos inter
rumpere labores, zostawiwszy to rzeczy za wiadome
ścia

Biblioteka TNP
CENTR.
BIBLIOTEKA
Narodu i Rodziny

Pana Skobeyka, teraz ponieważ tamte mnie należące Zapisy
y Odwaine do rąk Imć Dzieia, pisze do Pana Skobeyka
aby on odebrawszy z tamtąd ludzi, oddał do Imć Dzieia
a ten tym obliguie abys Imć Dobrodzieiu niepewnemu
oddał, a z kartą moią na konia dana urocona będzie
sine quo non: a tenże aby Imć Dobr: miał circumspe-
cią, iżeby prawdziwe rzecz obudwuch Autorow, z tych
Zapisow podpisane, fortuitu czy za trzey Kiyestarze u uyst-
kim trzech Sztuk, a nayparzicy to obligo. Proszę y bło-
gam dobrnisime abys mi Imć Dobr: raczył starać
hoc beneficium, ten list co do Pana Nyganowskiego chuc
oddaie do manus Imć Xiędza Prolocutora co ma bydź
intendenta nad Pothowszyzną ma być to obligo, żebrz
y przy Dzieciu zebym tam zieżdżał z tych ludzi z Bydłem
y zczuszelią ruchomością, według Zapisu z tamtąd uy-

prawił

Chociaż do siebie, Dziecinutinus, Texus żeby był dimisi, a ztamtąd
przedawszy Państwo Dorohow, y będąc, sami przyjechali do
Wilna do Pana Sobiesza, a Pan Sobieszuiż ich wyprawi
według mego listu do siebie ro odebrane y liarcie na dom
od dał Nm Dobrodzicy. ten przysłey cum adiunctis a Bóg
y dziś z tamtąd liberd dimissionis ex origine liberorum y zdar-
ta, na dom przysłać zatrzymał, abo mi przez pewną, dla
zia odesłać Bóg niech chociaż y zostanie bo odebrawszy
da Pan Bóg może, z tychże idzie, adgratam portionem
pro impensis laboribus Nm Dzieci ex Pandectis Procurato-
nis. Sum miał słonecznye, ale przyszła mi na myśl obietnica
Nmć Dzieci ow list co miał mi być przysłany primis &
ow temu mię nie dochodził. In reliquo advocor vlantis
Paternitatis Vrd et cum vero cultu Nmci Dzieci mego
uprzejmie

Życzliwym y Nayniższym
Sługa.

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

list bez podpisu do Andrea
z Budziechicza

47

Jasnie Oświecony Jasnie Wielmożni Wielmożni
Moy Wielcemu Panowie y Dobrodzieie

Nienowa erigimus sed antiqua corrigimus według-po
dobania Ducha S.o areby Tabernaculum cum homini
bus niepodległo in medio inimicorum bedące
dosc Uczyniła podług Statutu Sub dosc luboab
antiquo floruit Natonie. Lynow tak. Sławnego y Sły
nącego ich orbe terrarum W Wielkim X.wie L.e. Prawnie
rego. Pocżąbu Oyn tak y teraz Zostaią Cudna dabiec
ta in medio ludzi, nie dlugo po X.sprzeczu Ma
men Supliką tylko dobrodzieiow Cordia pa
tących ogniem miłości. Serafinzych Lynow, Supli
kuią nie mal in favillam redacta areby mogła per
Vota filiorum tanquam Phenix redivivos powstać,
a in vim gratitudinis powstawszy Submittuią signa
et semper Zasługiwe sprzęcie. Lynow swoich bydzie
ratorko oco Supliką cdo mC Dobrodzieie
iow Jobligyd Zostaią

Wm Dobrodzieiow
Nayniższym Sługą y
Bożnikiem
Melchior Butrich

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA

11

43 73

Wielmożny Mość Wiecie y Oświeciny
Dabrowskim

Dopiero mnie list WMPana Dabrowskiego z 18
Februarij spodziey. Skutecznego kontenta
wyczytawszy wrazk wało WMPana
Skutkiem wypełniam, Bodnia
Dzierzyckiego wyiechania do Kon-
dla kupienia Kapelie y Ornatu
Kow. takie WMPana Kiteckiego
obligowat abo by on dla WMPana
Inszy kupił y Kiteckie kupił a Stu
rą Kopicą iak naprzod

do Wmtana y Spiral Slonij pok
Sieske. y perszy stanąc drogo
Rytsym u Wmtana Dabrodzieia
tamoi racia Latrzymata, że We
Zitan Pomienk miat stang
drogo Zalec do chorągwi. Ktory
rzgorn Prelonij Kredo ukaten
y mnie Stey racij niepotwo Lit
Weneruwa Wm Pana Dabradzieia
Pachowego Khuregon ardyrowat
do Jwo Zitana Pomienika Zitanen
Stolo lewskim Ranoiom Konin

iohera dilpowo cit. Drapc
pri Dabradiu oriek do
Wiadiwac y Moil doniane
Zmiecku kogo Dawalan
te Stole drugie Cyta Mianka
Moiowska Po Zł. 12 Jowno
a Po Zł. 7 owes 5 amiano
Barlo Mata iak pulkanka
Borcpkiego, Jwiecal dil
Maige codoniese pilko
po Zeon Nacale Cyiny

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Hochwolgebohrner Baron
Hochgeehrtester Herr Bruder

Nebenst unterthänigster submission bringt Euer Hochwolgebohrnen dass ich d 14 hujus mit der Mondeur von Dantzig zu dasiger abgegangen, und d 17 dito in Königsberg glücklich arriviret und ob ich zwahr von dem Hr Obristen von Lybinsky nunn fast 6 jahr, hab ich doch allhier in Königsberg auch den Lieut Titul bekommen, haben mir damahl dahin gebracht, dass auch der Rittmeister am Hofe an Zoll genommen ist, resbituiret worden, nunn Rittmeister und Dragoner haben, und ich bey der Mondeur gerne selbst verbleiben will, werden mir nunn sie 6 erste nehmen stellen zum Regiment gehalten

[illegible] Herr, Hauptman von Heuningen gebetten,
das sie zu seiner Compagnie abgegeben möchten werden
auf seinen Schaden, so ist aus Danzigk gekommen ist, zu
seiner nacher Memel, weil es bis dahin accordieret ist,
von Herr es, der Obriste vermeint aber, weil es die
Regel Brechen auf und nach der Musterung sollen
sollen, schierlich in 8 Tagen nacher Memel zu kommen,
als bitte Euer Hochgeborenen mir nacher Memel
Feder zu erhalten, auf das ich die Mondeur zum
Regiment transportieren soll, so befindet sich an Mondeur
unterlich Zucker und 7 Stall, an Reuter Mondeur
Knechten 5 Pferde, da dan so viel unter den Stallen als
Pferden sich einige finden, die unsern
Samogitischen Haagen nicht gebrauchet werden können, Der
Herr, Hauptman von Heuningen ist noch in Danzigk ge-
blieben, und ersuche wird es Euer Hochgeborenen
schon berichtet haben, der Sache weil sehr noch

nicht verfertiget, habe biß Ankunfft des H: Haupt-
mans über Königsberg alhier zurück gelaßen, die
Meßingen Trommeln bringe alle mit, sonsten habe
für dießmahl nichts mehr zu schreiben als recomandiere
mich in dero hohen Respect und verharre

Ihro Wohlgebohrnen Barons
p: Hochgebietenden Herrn Obristen

Gehorsahmster Knecht

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

P. 1. 3 Feldschers 3 Dragoner und einen Tambour
so in Danzig angenommen sind Werden Einge
ausgemustert

Weg ohne Datum
& ohne Nachricht
wie [illegible]

77

Extrait de la 16.me Lettre écrite par un Veillard
á un Jeune Prince,

45

Je Suis presque persuadé que V. A. R. Conserrera toujours Les excellentes qualitées, que jai tant Cherché dans Votre tendre Coeur, que Jy ai trouvé et que J'ai taché D'exalter, Afin que Vous deviendrez ainsi un Prelat Sans hypocrisie, un Prince Sans amour propre, un Juge Sans Partialité, un Heros Sans fierté, un Combattant Sans Cruauté, et un Vainqueur Sans Orgeuil, Generaux dans la Fortune, Constant dans les malheurs, Sans distraction dans les périls, affable dans La Conversation, moderé dans La Joie, Bonté dans Les plaisirs, regulier dans les passions, prevojant Sans Jnconstance, posé Sans Opiniatreté, Liberal Sans prodigalité, dominant Sur les vices, d'un Grand air Sans magnificence, gai Sans Volupté, affectueux Sans molesse, La Joie de la nation, l'ami de la nation, L'ornement de la nation, La felicité de la nation L'espoire de la nation, et La protection de la Nation.

Biblioteka TSR
CENTR.
BIBLIO. EKA
Narodna Akademija

Extrait de la 16me Lettre ecritte
par un Hollard a un Juif à Amst.

14.

Wielmożny Mci Dobrodzieju. 78

46

Życiem naszym, submitowaniaiąc J: O:
Xięznej Jmci Dobrodzice, przeszkodę czyni
niebezpieczna na Dnieprze przeprawa: z
ztego powodu Jnkwizytya w Dombrowne
Expedyowac nieodbicie determinowani Jes-
tesmy, nakłon przybycia W:m Pana Dobr
Cum omnia Paratu niezwłocznie czeka-
jąc. Powinną pszczemyślą rekognicyą

JW:m Pana Do-
brodzieja Sługa
Sługa

Michał Kroger
Chorąży Grodzieński

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Litewska TSH
CENTR.
BIBLIOTEKA
Polskiej Akademii

79

W.

Wielmożnemu Jmći Panu —

Woropajowi.

Regentowi Liemskiemu Ś.t Orsan

M.t W. Mć Panu z Dobrodzi

jowi

w Teolinie

Pan z Dobrodziejowi Regentowi Liemskiemu

80

Monsieur

Lżt WCPan pod data 12/23 Lutego 1900 pisany, z rąk Jego Kommissanta dnia onegdayszego odebrałem — Dziękuię WCPi ze przez swoią punktualność we wypłaceniu mi na dzień wczorayszy terminu Summy ℳ 13500 do Obligu od JW Grafini Sollohubowey ostatniey tam należney, w moich ustnemi układach uczynionem mnie spółczynnym — Obligu ten z zapisaną na nim kwitacyą oddałem Kommissarowi WCPan w domu z przytomnością JP Oppeheim — co się tycze następnych dwóch terminów, Rat drugiey w Lipcu 1901 ro dnia 13 Lutego Obligowe na Marca 13 trzeciey w R. 1902 na dzień 13 Lutego przypadaiących na tych przez ustępstwo układach które na mocy Obligu teraz gotowi poczynitem, należney, oczekiwać będę w wypłaceniu Summy w terminie punktualności, ale że ich odnowienie lub przedłużenie nie iest w mocy mojey — Powierzyłem na ręce Kommissanta WCPi do przewiezienia Ubiór kościelny z Księgą do śpiewania Ubiór kościelny, wpisano zaszyty z Księgą do śpiewania, do przewiezienia ich do Hr Hr JJ Grafini, prosząc WCPi ażeby mogły dojść bez uszkodzenia na miejsce swego przeznaczenia &c.

Mci Panie Stry Nielu Przyiacielu
Moy W. Mci Panie y Bracie.

48 81

Tak z Wmci iako y moiey strony zawarcia obligacya y
awantaż Wm Panes dat mi pnze a Pan Wmci dat ma
ią tność a wprzod pustarasta Tatarow Bialych tos Wmci pier-
wszego roku wcales nie mestrauł Niewiem tedy wszytko
Wm Pan frustratus niemasz oraz Wm Pan przyznawa
mi jakiey nietasky iako pierwey indifficultatione posses-
ky Znimata expensowaniasie utratę z rozne
go prowętu szkodę chybe Ze Wm Pan pod cy
nosc moią u Siebie rachuiesz wtę expense
Siłka gare wyputego Miodu a piwo za swe
go Imci koszt Każesz mi Wm Pan odpowiadać
Ktory przepust roczny prowet y tę zgubił maią-
tność, ktorom Ja Wmci podał pełną wszytkiego
tak w Spichlerzach w Stayni iako też po wszyt-
kich Gątach wstuszeyon porządku y dobrze
tak wszytkey iako wiarzymey Tatarzyny Kreseneyskiey
Ex minymo Czynisz Wm Pan maximum Ze woią kredy
torowie prawnemi Zaszli Wmci Brzezowa termina-
mi y Ze naterazniey szey kadency in ultimo prawa gra
du dopuscitensie oboyc dekretami. Pytamsie Wm Pana
z ktorymsie to Wmci kredytorami liczytes Wm pie
nigdze Aż oni z Wm Panem y Jak to Wmci Tłumaczysz

Biblioteka Jagiellońska CENTRUM BIBLIOTEKA

ultimam juris gradum pyrotyr Termenem Subtili
quod volunt Paule credunt Czy nie Imć Pan Wanieuski
u Wmć Kredytor expulsor y Inwazor - ktoremu popu-
scitem cały Za Tatuiey się Teraźniey Constytu-
cyą Inquisycya ale tych mało, czas pokaże Wiecey
trzeba było dobrze Wmć prdmedytowanych
konsequencyą które Wmć teraz wytonat Zalu pi-
sześ Bogu Dzięki Cenatura Swa Złotemu lu-
dzkiemu oczewistych Diabłu oraz ciche. Za co
mnie Wmć Pan żal ledwiego rozumiesz rozumie
Że mi na tym wierzyć że samego tylko pera mozg
na zgubę fortuny moiey konceptu iest in plus
meam benefficio nieymuię Ja nie Jmć Urbano
wiatowi Generatowi Jmć Imperatorskiey Mci ani
wchodzę Incensura Insinuj konsequencyey ale to Wmć
na Wmć Pany rzetelnie repono Że ani Jmć Urbanowey
Wmć tego powiedzieć może ani Wmć mogłes tak
dzieć potrzebie urodzone mi oczyma abym miał Zalu-
cowiek Jakiekolwiek dawać afekturanse Jmnem do
obmowy Zubowa a Zatym Zalu Argument Wmć Pana Cho-
cya y niedostrzega interpretatio dles Wmć Mieniem czy
potrzebie co Zas podstępnie to pewnie Zemnos postąpił
Spesz Wmć Że obstrmmum defectum teporetney mey
rozsądzaj bezpieczeństwo bezpieczeństwo do inszego Zebyśie ubodzy
Dzięki rozpetzie

Copie.

Au Roy.

D A 82

En conformité des Ordres de V.M. que j'ay reçeu dans sa Lettre et dans le Rescript Royal, que j'ay communiqué à mes Collegues, j'ay limité hier (savoir au jour incident de la Reassemption:) La Commission, dont il a plû à V.M. nous charger pour examiner les differends entre les Units et Dissenits du Rit Grec, et cette Prorogation est faite, jusqu'à l'heureux retour de V.M. dans son Royaume, et à ses ordres ulterieurs qu'il Luy plaira de nous donner là dessus, et qui seront notifiez alors aux Partys par de nouvelles Instructions.
Par cet acte de limitation nous ne pouvions entrer en aucun detail de ces differends, ni faire passer autre chose si non renouveller les rigueurs cy-devant avancées tant dans l'Instrument de la Commission de V.M. que dans celuy de nos Instructions, contre tous ceux qui desobeiroient aux ordres de V.M. et troubleroient par des nouvelles entreprises le repos public; ajoutant, que tous les attentats qui pourroient pendant le Cours de la Commission et contre les Ordonnances qui y sont prescrites, seront jugez avant tous les procez: et c'est tout ce que Nous pouvions faire par la charge de Rés

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

Pour ce qui regarde la Seconde Lettre de V.M. que je viens de recevoir avec le plus profond respect, au sujet des Nouvelles plaintes, que le Ministre de la Cour de Russie a remis aux Ministres de V.M. je La supplie très humblement de vouloir me permettre du tems de les verifier par des rapports que les Droits en echange apportent à Notre Commission contre les Disunits, afin d'en informer au juste V.M. Ce dont je m'acquitteray aussitôt En attendant je reste avec toutte la soumission d'un fidel Sujet. C

Excerpt Listu z Drezna pisanego 7. augusti.

83

JM. Sobrik Litewski pisał do Króla exhortuiąc go ż konfederacyą
pisze do niego, aby dał exhortom posłuch, ale aby przyiechał do
Drezna, ale granic, y przeprosił Króla.

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Soli, Soli. 50.

Kopia Listu. 84

Miałem honor oznaymić WMPanu przeszłą pocztą, że Pułkownik Bona Włoch w Sturbie Szwedzkiey zostaiący przybiegł był z pieniędzmi 40m Talerow ad edutandos motus w Polszcze favore Szwedow tandem teraz złapany. Połaczieją na Stolnika Litewskiego ciężka Korrespondencya, obietnica Subsistencyi Woysku Szwedzkiemu w Polszcze, Zabierania chcie Regimentow Polskich po leżach, et alia crimina Statûs. Ten JmPan Stolnik Litewski miał u siebie na konferencyi rożnych w wielkiey Polszcze między innemi był y JP. Eperyash ten, co z Paryża powrocił, a ztąd WmPan miarkował możesz, że y w Litwie coś myśleli; Ja wątpić nie mogę, że Francya tacite w ten proiekt wchodziła, a zatym Supplikowałbym WmPana, abyś dociekał, ieżeli w Litwie nie było co uproiektowanego od miłośnikow Francyi.

2do.

JP. Stolnik Litt dużo się ozerwił, w papierach bowiem Bony wielkie crimina Statûs połaczenia się między innemi, com mieszkym Listem oznaymił Znayduią się y te, w papierach Jego, ziebysię między Hetma nem partykularnie Litewskiey, który ze opprimunt Litwę, to ta tym Patryey poydzie do Konfederacyi. etto

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

145 57.85

Jasnie Oświecona Moscia Xiężno Dobrodzieyko
y Jedyna Moja Protektorko

Gdy by mozna tak dostatecznie bol
serca wyrazić, ktore znieść go moze, pewną bym
miał z dobroci JWXny Mości Dobrodzieyki
naturalney nad sobą compassyą.
Apres cett Interest que je jette auec pied
de Dobe Attesté a cœur gbi non seulment Vous
attivera Attadame la gloire du credit devans le
Monde, mais un Merite devans Dieu, de faire la
fortune de quelqu'un, et de fixer mon etat
Inviolable

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

O Biskupstwo Wileńskie odezwało się nie mało konkurentow między którymi J.M. X. Karp Sekretarz W.X. Litt. bene positus we łasce Pańskiey rekomendowany od X. Biskupa Krakowskiego.

J.W.P. Kasztelan Trocki Jabłonowski tu kilka dni odsiadał do Kodnia miał wiadomość de Fatis W. P. Tyzenhauza Woiewody Wileńskiego.

J.W.P. Pan Starosta Żmudzki znayduie się in vivis. J.W.P. Podskarbi Nadworny Koł. in duis tuspera tur który ma in Commissis oddać w Administracyą Generalstwo Wielkopolskie J.W.P. Panu Szołdrskiemu Woiewodzie Kaliskiemu.

Ciało J.W.P. Pana Podskarbiego W.K. pochowane będzie u OO Reformatow w Kaliszu. Fortun ze pozostał winien na Miliion Długow.

Pisza z Drezna że J.W.P. Podskarbi Wielki Litt. Generalny Regimentarz Woyska koronnego odezwał się przez umyślnego do Dworu z konkurencyą o Podskarbstwo Wielkie koronne, będąc mniey kontent

tent Z Regimentarstwa et non ambigendo Buta
ury.

Literatura TSP
CENTR.
BIBLIOTEKA
Prof. Stan. Hadernika

laszne wiekowy moi dobrodzieiu

53

na roskaz twoy gdabym służyła
wdzięczynie ale żadnym sposobem
niemoge bo koni moie barzo słabe
bo krai z drogi bo wyiechawszy ze
Szonima więźniowie dwadni siedzieli
miastem zbrak iemu pana kiedy
wszego naiął doszonima wozuci ma
siłem fa ani dosta koni ani naioc
niemogłem cinitonstarunie naco bar
zo ubolewam bo wim że gdy by
naszli to wozmies asprawiedliwych
rai niebendzies uwaiał radzieniogi
twoiey zpoki zycia to wyznawaiąc
bende

Lietuvos TSR CENTR. BIBLIOTEKA Mokslų Akademija

54 88

Monseigneur

Nieszczęśliwey Ostającey sytuacyi, y prawie ledwie żywy do
– nosze Wmmć: Dobri, że teraz dopiero gwałtownie insurrexerunt inimici, spiraiące actionem contra me, mającą pro fundamento Comunikacyią listow odemnie Jw: Jmć: Xięciu Danych. Więc iako
– nie dawał Jmci, animo dac mikogo nieobligował, ani też Jmć
– o to upraszał żeby kiedy kolwiek przeiąć rozkazał, albo
+ to można Xięciu Jmci Wojewodzie Inflanckiemu oświadczyć.
żeby za moią instancyią pisał, mnie w moim utrapieniu dopo
magał, nigdy nieprosiłem, owszem kiedy czasem mnie co na nie
nit o radzych sessiach, y o mojej persekucyi przyzwaiące
potrzebe, żeby Dom Wmmć anstwa sie o to wstawiał, y do
Jenerała pisał, zawdy mowiłem żeby dał pokoy, y tego nieczynił
o czym Sam Bog wie bardzo dobrze, Zaczym koniecznie mi
teraz potrzebne testimonium na tych punctach, w czem Jmć
Sam wie że prawdziwie, idąc z deklaracyą Xięcia Jmci
Sub fide honore et conscientia, supplikuię wielce o te laske
poniewasz muszę w kilkie moim Jenerałowi odesłać, nietrzeba
na tym skrupulizować, bo pewna że tego wszystkiego nie
czynił. Potrzebna mi także kopija tych listow pilno, y
to takim sposobem żeby puncta w kilkie domnie pisanym
wyrazie wszystkie, a nieosobliwie, gdyż X: Bombek konie-
– czne

domaga sie originałow, ktorych potym nikomu nieche pozwolic
czytać, chodzi mu o skure bo wszystkich skrot siebie tylko
y Vikarego chwaloc y pod obłoki wynaszaiąc, y iuz by od
niego wszystey sie odstrychnęli, ale iak nierozgarniony
wychwala Vikarego, a drugich wszystkich tak gani,
wtakie rigor y observantia ab intra a Vtiano takie
multum dependet stym conspiracyią tako Zrozumiec mozna
co y przed Xiędzem Kuchmistrzem zamiądzcy trzeba wymowic
y domnie wliscie przytoczą, radbym sam Zbiegł, ale boy
widzi, ze niemozna, y co tylko resolwowatemsie, zaras za-
częli censurowac Zeby takiey, y Zniesienia Vmarłey
wiąc pisze X. Bombek swoim Conceptem dowiadza
Zowego ktory list ia podpisac musiałem y Zorgan
Xdza Kuchmistrza posyłam, prosze Z nim bardzo ostro
-znie, bo y to iak y drudzy plotka, list tak iuz inaczey
y dalszem trzeba potężnie minari, Ze do Nuncjatury Vmarłey
vras idziecie, y Zlamstw inquisitorow dopraszacie sie, azeby
takim Złosciq Klasztor y niepodległym przeciwko starszemu
tak exemplarnie sie Zachowuiącemu, ktory Zadney tylko
invidyi Starszenstwa, druga Ze nasz dobry Stary, a trzecia
Ze Szlachcic między chłopami y mieszczanczykami Znayduie
a wreszcie co Pan Bog poda do serca y Zrzystow. sie

89

Y z tych tedy racyi słubo y przed tym zawsze WMM Pánstwo byliście dla mnie z łáskawością: z tym bardziey teraz honor moy vindikowac będziecie, y testimonium nie tylko od całego domu swego ale y ze wszystkiemi Jchmość Xięży Biskupami de vita et moribus mi dac raczyście, które testimonium więcey będzie ważyło, jak niektorych zazdrosnych y upasyionowanych mnichow kłamstwa, ani wątpie że niepotrzeba, Jakosz podobno do tego wszytkiego przyjdzie ratujcie Pánstwo bo agitur de me et fama mea, a nay bardziey niemal z okazyi serca WMM Pánstwa raz na zawsze consecrowanego. Chcecz koniecznie wiedziec od kogo listy jak ktowczemu dostali się, ta tedy trzeba, albo koniecznie odpowiedziec, że wiedząc zawszę o naszym tak swarzliwym niespokoinym niestusznym y przeciwko mnie walczącym życiu, takosz wiedząc że po niektorzy y na dom WMM Pánstwa zwykli przebąkiwac, a niemogąc się nigdy ni od Przeora ni od Procuratora o tym dowiedziec umyślnie kazał zabiegając takim inconveniencyi przez na co y Theologowie zezwalaią, kiedy kto znaczne suspicie albo wi positive, że de fama albo iniuria sua agitur.

ARCHIWUM TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA

albo teszkogo namowie żeby pomiedział, że kazał przeiść
widzę brata Zakonnego w Brześciu na pozytek iadącego
konno, dokąd postał y odprowadzić y odprowadzić, a iak
postrzegł że y Jmć Pan tam wmieszane Panu
odrał, ale to nie wiem czy iuż, żeby przysięgi nie przy-
sendował, lubo wiem że o tym prawa niemasz tylko w
Confesionale. Czy iasz winien że tak wiele mam przyiaciół
którzy wiedzą o mojej persekucyi, radziby mi dopomogli,
Ktoś y teraz tali factum casu, kiedy ta passya przystąpiła, która
licha narobiła, iuż tedy czyn przed do Generała trzeba pisać
y testimonium dać, y upraszać tak o Sahi Pasza y Cyrk
wock Confoederatow, którzy turbant tanty mała causam
Żeby onych gdzie indziej odesłano, mnie zaś Rezydatem
obwarować, która, iezeliby tego nie miała, tedy anteway
wyrazone punkta wzgl. den Nuncyatury pogrozić, co by iuż
Zapewne było się stało, tylko in gratiam mei dilecti do
tego można ieszcze deklaracyią wyrobienia dignitatis dołożyć
iezeliby na mnie miało prześladowanie iakie albo kara
spadać. gdyby taska Pańska była, kilka słow do Króla
Stanisława recomendacyią za mną napisać, dobrzeby było,
niech, Znaią authoritatem Jmć Pana in longum et latum
przypomni Sobie Królewskie mnie y Brata mego Theatina, co s
myślę dom 13. Pauli. taskey protekcyi się odieie, y dowiedz
nieodmienney [illegible]

Imci.

Listow originalnych Kuchmistrzowi do przepisania nie
- oddawac, chyba Sacro Sanctè przyrzecze one przepisawszy
wcalosci odda, originaly u siebie zatrzymac, y jezeli
nie zaslanie Jmci Pana Lowczego, suplikuie, chcc przez umysl
- nego Jmci przestrzec, nayuprzeiey względem tego, od
kogo ma y ktoregoiol, ze by Jmci wiedział iak sobie
postępic, zebrzedakze taski Wmci Pana bobr czyn
przyszłej do Jenerała y do Krola Stanisława napisał.
Suplikuie moie listy popalic, y charakteru przed Ktem
Kuchmistrzem nieczytac, boby y Waleka poznał, jezeli

JX: Kapelan wie, Żebyśie nie wygadał, albo kto
– kolwiek, bo to czasem y Xiądz uważaią, czy
nie zrozumieli czego, a potym malarzowi, czy
nie powiedzieli. rayuię Wsza racyia, że wiele ma
łaskawych y wierzących iakie mam przesła-
– dowanie, z tych tedy musiałby uczynić przyiąć,
ale naylepiey niech Xże sam na siebie powie, z tych
zaszłych mianych relacyi, bo tu wcale o Kościoł
y Xiędza, y Szlachtą, y Żydi wierzą. co za bunty u nas.

Kopia Listu Jw Jmci Starosty Rzeczyckiego pisanego do Jw Jmci X. Kanclerza WXL

91

Fundusz nadziei moiey w Xiążęcey Jmci Pani Dobrodziey obłożony walnie ciężko Jmci Państwa WXL. Znay Jaśnie Oświecona Pani Dobrodziey za wenerayą Xiążęcey Jmci moią aby mię Jmć Pan Dobrodziey przytym uprzeiść wielowładna chciał mathutenerze protekcyą. Zakłonę nie wyzuwszy Zapiekłości wdzięcznośći Jmci mieszka pisze się Submissyą.

Item Kopia Listu Jw Jmci Starosty Rzeczyckiego do JMci Podkanclerzego WXL

Gdy Zakrodzony recenter faktu Jmci X. Biskupiego WXL. przy chodzi mi chociaż inwito pisać do Respektu WXMci. Znay mię Jaśnie Oświecona Pani prozba moia aby mię WXMci wielo władna promocyą swoią przy pisarstwie WXLskim tenere raczył Zakłonę JW WXMci Dobrodzieyności rownie Życiem cześć winien obowiązek należytey wdzięczności y applikacyi do usług WXMci. Z tym wyznaniem Jestem Jaśnie Oświeconey Pani

+

5.92

Puncta Inquirenda Minori
ab Illmo Rmo Dño Suffragano Samogitiensi
In Causa Virginis Lord Rachlianka.

Imò Cum constet illam contra validitatem
Professionis suæ opposuisse defectum status
ut patet ex Examine ipsiusmet misso in Urbem,
Inquirendum Lucidonem nata sit, quo Anno
et Mense? et potestne haberi de hoc testi-
monium Parochi seu Metrica Baptismi?

2dò Quo Anno Mense et die fecit Professionem?

3tiò Inquirendi et Examinandi testes in utroq; Mo-
nasterio (si fieri potest) coram quibus contra pro
fessionem suam reclamavit et hanc causam
invaliditatis, scilicet defectum status opposu-
erit.

4tò Inquirendum, An semper et constanter Mo-
nasterium S. Benedicti aut Salter Major
pars in illius admissionem non consenserit et
etiamnum non consentiat?

5tò An idem Monasterium aut Salter major ipsius pars
prædictæ Virgini fuerit occasio ad arripiendam de se
fugam ex priori monasterio.

6tò An eadem Virgo sit digna, et speretur idonea, ut suscipiatur in hoc Monasterio S. Benedicti ad habitum et professionem, an exrà è contra sit indigna et inepta, et an se talem reddiderit et quibus ex causis?

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

4

Jasnie Oświeconemu Mści Dobrodzieiu

93

List Jasnie Wielmożnego Pana Z Kozowrodka pisany Zna
leziony przy Obserwacyey odpisuiąc na
Contenta Onego, nie Satysfacyą złożenia odymo
wy Oba Jasnie Wielmożnego Pana, pomieszaią dostar
czą do Consenty rezolucyey w Liście pisanym
do Jmci Pana Łopacińskiego WMPana
Co Kolwiek się reguluie do Sprawy Xięż
Jmci Biskupowey Kozowrodzkiego.
Wiąc tylko przez podane Cumpliny oliczy pan
by Custarne Moie wyrazam do Jasnie Wielmożnego Pana

Jndrzeiow

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

tymarałąc o Dz Dasla y kompanyą, abym w nie
przez Incydencyą iáwney krzywdy moiey
odebrał mogła Słuszby Sądownyey
A naprzod gdy Ze woli Jmci Pan przychodz
do exempcyi Temby Jmci Pana Buczymskiego
Pan Podstarości Jmci Dz domieci mi należy
Ze Temie Jmci Pan Buczymski Siermiad Sło
pocłaney Arendy Libuszanskiey a przeci
Grab y do Jntraty Sendy przyszło Zarzecz oc
dowodnicyrze Oddawcza Listu tego Arendar
Jmci Pana Buczymskiego Explikacyą

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

Ktorego się referuię Że Dyssus czynię dla Siebie pre
iudycyą aby xiąże Wielka Litwa nowu Xięstwy
Za podand Imć Panu Rzeczypolitemu, Tak aby y do
Innej Pana Podstarościego Nie nastręczało Xięstwo
Siewerskie Cnemu należy do Jmć Pana a Podawa
do mnie Tak aby dammfikacyą moią wprze
dszy Łaskę nagrodzona była Ktorą mi czyni Dy
spozycyą Jmć Pan wodzdawszy apeł na szę
mą potrzebę Litwinowskiey Wielkey do praszam
Się Dey sprawiedliwey Łaskę Jaley.
Postore w Kobylim Zasciance podług Dzielec
go Inwentarza Znayduiące się Dyssus pod mey

Mogos Dwiercie a Imć Pan Buczyński Strzymać Den
Zaciąnek Woyskom przyszłey Pułrzeczy na Mor
Strzypta, y w Tymże Czasie dla Liczbie prze
Konsolowanie aby te woyska nie Wchodziły do Pokoyu
Imci Pana Podkanclerzego Wrzm Pana ale Zeby Za
Dysponowaniem Jeo Mci Pana Polowa Tychże
Woysk w Ruiji mogły Wydzielona Rota Bi ele
Się Bonych Z pomiary polazić Tak Tatar upraso
Strzeli mey Jednak respektem wszystkich generał
nie Woyskom po Dzielonym Inwentarzu przy
pomnie Mowią y oraz Zalecić się na Kiepunktu
Iesc Ze Lubom Miała Deklaracyą Jeo Mci Pana
Zostaią

I Buchyshi me davino volumen primosi Lud se Ste I Slov
Jabalcova, ednu Libry onum ani vredovnse a Bolute, ene mau
Jestico spruvt. Also me, hl Volumen pomenes Gmt Stark
wokowany od Srecka wpuchet. Vb Mavca: Do Kyst, gdnes, Car
Gm. y Lidie, mezh sedue: ztamtud do waikaue. ne Sem po S. ypsh.
mouclem Phesposhime ech uchet Lud Stl Vlashu Libre
ad Dewty Hidresmi che Dellarovat re Sech premudeh y slo
mecsme ne pusme dat se wpotle. Datem me Stke mene
Jubesyou Schanme ani chuch ani, mouc se mno. oty
pouchet se ma Conus y polo Gmt. Zelyme uchet. y ref ok
Ad Slenhef. dane khdesmy onemu Deli ani m. Pouneme
chuct pouchet se Comlani zlaz ato. y pome tuy Shelubey
poslato ah odd, mostem o Stranne Kitto, od Gm. mue seue
ale me chuct vblance. pouchet se do Lorow odestl Sen hot
Sui mue Sne: mesvem co ti wstoue umes ch to se zdnice
tvsi y. ale nes voltaa, se scold me Sdam Jesli usle hvou se
mue Sne y ordinuc Stlia, ale Jesli mesme Sisto Sm he mvot
hom se me Sedes wpsevowst. Shuspostney, se Gmt mue
Sene cenfosem y slo Sednestaine Zoretke opsachity bo
I karsdely Summemem Dellarovat. y Sato the wpsuzyt
ale mat Lomecsme wzsle pemdze se mchti. Ch Vuch
ne mue Sntreth y Slomet Sone Sucy wstaut. a Comunete
n Obsline klotni, Sutich Edem pse uedsluel bes Jest
to Sedli. mvou. ostslinel. usch se, mi pustdem, a Sugesuy
ale cenhneta Shey Standuvema tyto co. wsce pemendh wp
Satem na Sana. Shespostney se mch Sechce. co usle Gm.
wstel Sylicel. Se hmo mesmen chudlo. mes se, Shey

mue mi esti

a mi odiwetuge od tebe pogmyslugan Zrzadzenie ale to wszystko Dzieje
sie Laskawym mi. Bogu ale ze Szczescia potym ulamuge co
ze mnie ma zginąć mi zostaje. ysta mi Bog potrzebuge do
Szczescia. Jesli go dostane to mi Bog da to co mi
zginęło wtym Szczescie Jesli mi to chce Bog dać
Sam P. Bozy, dobrze, ale mi Przedawce tego do 100 Tal
dobrze postawic ne dostaie, to nam he Przyszło. 6.3823. Tal.
ich z rachunku Poket. P. Bozym. mnie dnia mego ho
chanie Jesli wsze dobrze ma ache. chce w 1000 Tal. ubez
pieczyc mi co Jest mi ciezko mi ze dobrze do woli wozi.
etym he dostanie, Jesli bede, ze do mnie spodziewany ach
tak sie dali z dobrym conmercirt wozy ny tak duzo.
ale to mi bedzie dobrze bedzie bez ache mi nie
dat pried Ogien Dostanie; ho mysle o Fortunie co wshodzi
mi dobrym Duchu. mozg ogrobe dla Syna. dobre u Im ludzi
per. P. ybedzie Dobrze do P. Bg. Mamiech mi ze ieni odbie
ze Dzisiaiu, y nazwanni ze Jest mi Ze mno portem pusz
tak potrzebuge Jestem. wiedz ze znam Mamiech wiedz
ze mi nieprzyiaciel na nay wolszy Stol. ale mi zdaie mi ze ieden
Person onemu Szkodzic dabiny. wszystko to Szpet. ze ubogie
um zgubuge ostrzegam. ostrzega Jeden. ze 2200 Tal. wiosk
od Lenca y Pokor mi ze wszystkie dzieci bez P. Bo
woly pobrac Fruchtuge ze 2200 Tal. Capel mnie. a Kasy
nie mam oney ho mi dac, bez ktorego ze mi Pryma
dzi ciezko. ze dame prawa Mos. do. wsemu Prawa. Dzieci

Lietuvos Tsr
CENTR.
BIBLIOTEKA
Mokslų Akademija

me Jechet, a, Drugi ref Lenos Inymet Vamme tobe mue
Krei pozor Vdiwos i chui Ktore, ing oke de hebe
wel Vray Jang one, Dobne co to Zaetuel, & Boro me
Lem Papesam. Ke Sidred me. Kedj nes me wie.
Ozeg mue Jene chwel me. Jeskete Kebe pru. Ty.
y le Blen wuty odkry. mue bone. okrain Ke. te Elos
Jell. Jeli poloz a Vho. me Summe Jeli poles to.
to nam. mek pokesthu Jemeu, ho mm Formel me
pomedhet reto mme Vhok. Lyei Ked. ani kaf ni.
Prse wsi. K. znam Kledo ske to spreva de Eok. twal
adesfme embayse ty Kethene Slerwo ognaj Jame
Dwe Inymai. amme Lski to Kou Kto ruj me iechet Ble
Aeter mue Dawk. rejno kay pustek chr. Jen Polacem
Kkey. pake me mSen elyer Stet, Ylo Chrte. re
Pfeutzek Kok Jew rej co ogmodek pemen y Jk
omme. Ky Ked me es bedne dan Dnee Kedne pretis me
dem ice. to kige me eckni. Kky Ine. Jek Ked. Spne rek
tho, y Jeli pemidu Ked, pome Jeneyo chaye, Kk Dano ne
de wok hung pone fan gadnek.

Znadomosi to Donose cde ke Klokni de spodbuca Ley pan
pe Kede Respesme Kto nydne inluesperge me mele Ylo
kune Sken Jem y. edwrze me mak Spne ce Inymet Jew
do Skrzney ce Sui. de mue Jene o Fortune me Kai. po
pruzetme Kedne. uno Kd spdnva. P Bg Inami.

Zaen Kem o Kuke me. ede. me che, mke prwes, ke ro
sngdnes. Inimi. Spreo komesme Inek y imy el ho

Lietuvos TSR
CENTR.
BIBLIOTEKA
Rankraščių skyrius